

The only Lithuanian Newspaper Published in Ohio, reaching a very large Majority of the 80,000
Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

Katalonijos Komunistai Ivedė Sovietų Valdžią

DARBAI IR DARBININKŲ ŽINIOS

Pirmas bedarbis gavo apdraudą. Wisconsin valstija prisidėjo prie federalio bedarbės apdraudos įstatymo. Rugs. 17 d. pirmutinis visoje šalyje darbininkas gavo pirmą bedarbės apdraudos atlyginimo čekį sumoje \$15. Tas čekis išduota su tam tikromis išklmėmis, kadangi tai buvo pradžia milžiniško socialės apdraudos įstatymo veikimo.

Pasibaigė streikas. Akron, O. — Firestone gumų dirbtuvėje 200 darbininkų buvo apšaukę "sėdėjimo" streiką. Streikas baigėsi po 20 valandų.

Mirė trys aukso kasėjai Kirland Lake, Ont. — Užgriuvus išėjai iš kasyklos, trys aukso kasėjai sutiko mirtį.

Šeši užtroško. Mountain City, Nev. — Vario kasykloje užpludus dujomis mirė šeši darbininkai. Penki iš jų žuvo stengdamiesi išgelbėti vieną savo draugą.

Užmušta 6 ugniagesiai. Montreal, Kanada. — Laikė gaisro vienoje krautu. vėje istikus sprogimui užmušta šeši ugniagesiai, kiti trys sužeista. Sužeista ir pašalinių žmonių, kurie subėgo į gaisro vietą.

Užgriuvo keturis. Montberly, Mo. — Anglies kasykloje užgriuvo keturis darbininkus, ir dujos užkirto kelius jų gelbėjimams prieš jų prieitį.

Sprogime užmušta 31. Pasažieriniame laive istikus sprogimui Afrikos pakrastyje, prie Algerijos, užmušta 21 jureivis ir 10 keleivių.

Mussolini Italijoje įveda naujus patvarkymus sulyg kurių darbininkams keliamą mokestys.

Providence Forge, Va. — Dvieju metų gaidys staiga pradėjo dėti kiaušinius. Ji padedant kiaušinių pirmutinis užtikto vaikas, jis pasakė suaugusiems, bet jie netikėjo. Gaidį idėjo į pakirą vietą ir patys persitkino.

North Carolina valstijoje mulai ir arkliai vedami vakaro laiku keliu turi turėti prie uodegos prištus žiburius, kad važiuojantieji automobilistai ant jų neužlėktų.

BARCELONA, Rugs. 19. — Šiaurietinės Ispanijos provincija Katalonija pasiskelbė atsietanti nuo Ispanijos, apšaukė save nepriklausoma, ir isteigė Rusijos sovietų tvarkai panašią valdžią. Konfiskavo visas privatinis išdirbystes ir turta, atšaukė iš Madrido seimo savo atstovus ir pasiryžė gyvuoti savistoviai. Darbininkai užėmė kontrolę visų industriju.

DU TREČDALIAI IS- KAIRIŲJŲ VALDŽIA PANIJOS SUKILĒ- LIŲ RANKOSE

Burgos (sukilėlių štabo stovykla), Rugs. 18 d. — Tautininkai sukilimo vadai oficialiai skelbia kad jie jau turi užėmę du trečdaliu Ispanijos.

Užėmę miestą Badajoz, sukilėlių vadai, Gen. Franco pietuose ir Gen. Mola šiaurėje, galėjo susieiti.

Sukilėlių vadai sako jog sostinės Madrido užėmimas tėra tik laiko klausimas.

Šiose dienose pradėjo paaiškėti kad sukilėliai tautininkai gali laimėti ir isteigti naują Ispanijos valdžią.

Sukilėliai pasiryžo perkelti visa savo štabą iš Burgos į Valladolid, rengdamiesi atakuoti Madridą.

Prancuzija ir Italija Ne- susitaiko dėl Ispanijos

Paryžius. — Prancuzijos kairioji vyriausybė, norėdama kad ju draugai Ispanijoje laimėtų, paskelbia jeigu Italija teiks pagalbą Ispanijos sukilėliams, Paryžiaus vyriausybė greitai laiku keis savo poziciją.

Jeigu Italija kišis į Ispanų reikalus, Prancuzija negalės ilgiau laikytis nuošaliai, pasakė vienas aukštas Prancuzijos valdžios žmogus.

Ispanijos kairieji nuolat šaukiasi ir ragina Prancuziją teikti jiems pagalbą.

ITALIJA PASIRENGUS REMT SUKILĒLIUS

Roma. — Italijos vyriausybė, kuri remia Ispanus tautininkus sukilėlius, norėdama kad jie laimėtų ir padarytų galą rudonajam terorui, sako jog Italijos oro laivynas gatavas reikalui kilus stoti veikmėn, tačiau Mussolini sako Italija nori susitarti su Prancuzija palaikymui neutralumo Ispanijoje.

Italijos spauda pradėjo iš Prancuzijos juoktis, rašo: Prancuzija elgiasi dvideiška: kuomet Prancuzijos vyriausybė neva bando suraginti valstybes nesikišti į Ispanijos reikalus, tuo tarpu Prancuzų lankytojai, kalbos ir padrasinimai Ispanų kairiųjų valdžiai pilasi iš visų pusių.

16 ŽYMIŲ KOMUNIS- TŲ LAUKIA MIR- TIES BAUSMĖS

Maskva, Rugs. 19 d. — Sovietų carų teismas skelbia jog šešiolika apkaltintų pažymių Rusijos komunistų prisipažinę kaltais rengime organizuoto teroro prieš Staliną ir jo vyriausybę, kame Stalinas ir kiti butų buvę nužudyti.

Teismas vyriausiu to viso perversmo vadu pripažino Leoną Trockį, kuris gyvena Norvegijoje.

Laikė tardymo, sako sovietų teismo vadai, paaiškėję ne kaip tie kaltais vastieji asmenys "varžėsi" už pirmenybę kuriam teks garbė Staliną nušauti.

Kaltais prisipažinę Kamenev, Zinovjev, Smirnov, Holzmann ir kiti.

Jiems visiems grąso sušaudymas.

JACK SHARKEY SUMUŠTAS

New York, Rugs. 18. — Lietuvos kumštinninkas, buvęs pasaulinis čempionas, Jack Sharkey, tapo išmuštas negro Joe Louis, trečiame raunde. Taip tai ir baigėsi Jack Sharkey pasikėsinimas sugryžti į kumštinninkus, ką jis bandė daryti nuo pereitos žimos.

HITLERIS TĖMIJA IS ŠALIES

Berlinas. — Hitleris sakosi nesidės su niekuo į neutralumo sutartį Ispanijos reikale, jeigu to nepadarys ir Mussolini. Hitlerio nuomone, jis laikysis savistoviai, iki valstybės kurios gali pristatinti Ispanams ginklus abiem pusėm, nesusilaikys nuo to.

Vokietija reikalauja Ispanijos atlyginimo už nužudymą septynių Vokiečių Barcelonoj.

LIBERALAI PRALAI- MĖJO QUEBEC'E

Kanadoje, Quebec provincijoje, po 39 metų nepertaukiamo valdymo, Liberalų partija tapo išvyta iš valdžios ir valdžią paėmė partija vadinama Nationale Unija, kurios nariai susidarė iš nepasitenkinusių liberalų ir konservativių.

ŠIOS VASAROS DER- LIUS

Kukuruzų derlius šią vasarą, del kaitros, sumažėjo 800,000,000 bušelių — reikiama tiek bušelių kukuruzų nudėgė ant stiebu.

Symet kukuruzų derlius bus apie 1,439,135,000 bušelių, mažiausias koks kada buvo bėgyje praeitų 50 metų.

Kitų dalykų derlius stovi maždaug šitaip: Miežių — 145,027,000 bušelių (pernai buvo 282,226,000 bušelių).

Rugių — 27,095,000 buš. (pernai — 58,928,000 b.). Ryzių — 43,688,000 buš., (pernai 41,997,000 b.).

Tabako — 1,106,801,000 svarų (pernai 1,296,810,000 svarų).

Obuolių — 102,487,000 b.

KAIRIEJI SUVALSTY- BINO PRANCUZI- JOS BANKA

Paryžius. — Pirmą kartą į šimtą metų, Prancuzijos Bankas tapo paimtas į tiesioginę valdžios kontrolę. Iki šiol Prancuzijos banką valdė "200 šeimų", aristokratų grupė, kurios kontrolėje buvo Prancuzijos finansai nuo Napoleono laikų. Dabar, socialistų paskirta taryba pradėjo banką tvarkyti.

Tos "200 šeimų" nenustoja savo turto tame banke, bet jos turės visai mažai balso banko reikaluose.

22 UŽMUŠTA

Louisville, Que. — Kanados gelžkelio trukiui užbėgus ant troko kuriame važiuo buriš žmonių ir vaikų, 22 asmenys užmušta. Keturi vyrai spėjo iššokti ir liko gyvi. Kelio-lyka sunkiai sužeista.

MILŽINIŠKOS INEIGOS

Bizniamis ir darbam visoje šalyje pakilus, apskaičiuojama kad šymet bendrai imant visos šalies inegos viršys \$63,000,000,000 — pirmą kartą pasiekė tokį laipsnį nuo 1930 metų ir apie 60 nuos. daugiau negu buvo nupuolę žemiausia šios depresijos laikais.

GYVENA MEDYJE

Coshocton, O. — Buves Ohio kolegijos profesorius, G. Ora Steinberger, 84 m. amžiaus, gyvena medyje pataisytoje hudoje. Jis sunanė sugryžtį prie gamtos ir atsisako gyvent su žmonėmis.

TAI VESTUVĖS!

Helmetta, N. J. — Tėvas, 60 metų senis, apsvėdė su 22 metų mergina, savo tarnaitė. Jo sunus, 24 m. amžiaus, apsvėdė su savo pamotės seseria, 18 m. amžiaus mergina, ir tada tėvas ir sunus tapo švogeriais!

Graikijoje, šalies diktatorius Gen. Metaxas išleido įsakymą uždaryti visas ten buvusias politines partijas. "Jeigu jusų kuris priklausėt kokiai politiskai partijai, užmirškite tai — Graikijoje politinių partijų daugiau nebus", pareiškė jis piliečiams.

Vagonų judėjimas. Visoje šalyje šymet per pirmas 20 savaičių prekinį vagonų judėjimas buvo didžiausias negu kada buvo nuo 1931 metų.

Per tą laiką buvo prilioduota 19,416,417 vagonai, 11,7 nuos. daugiau negu pernai tuo pat laiku.

TRUKSTA MERGINŲ

Iš Kanados ateina žinios kad ten yra 198,000 jaunų vyrų tarp 18 ir 25 m. amžiaus, ir tik 96,000 tinkamų vesti merginų. Tie visi vaikinai yra ukininkai. Ukių merginos gi išvažinėjo į miestus lengvų darbų jėškoti.

Anglijos Prekybos Delegacija Kaune

Galingos, Milžiniškos Valstybės Draugiškumo Ranka Ištiesta Mažutei Progresingai Lietuvai

Kaunas. — Rugs. 3 d. atvyko Didžiosios Britanijos prekybos rumų delegacija. Nuo Vokietijos sienos juos į Kauną atlydėjo užsienio reikalų ministerijos vakarų skyriaus vedėjas Kajackas ir prekybos ir pramonės rumų referentas A. Braude. Kaune geležinkelio stotyje svečius pasitiko Didžiosios Lietuvos prekybos ir pramonės rumų pirmininkas A. Vosylius ir eilė kitų žymių žmonių.

Viso delegacijoje atvyko 16 žmonių. Delegacijai vadovavo Londono prekybos rumų vice pirmininkas, Baltijos valstybių pirmininkas, Sir Alexander Gibb.

Svečiai tuoj buvo nuvežti į Lietuvos viešbutį, kur apgyvendinti. Delegacijos sekretorius, A. de V. Leigh, pavaduodamas delegacijos pirmininką, kuris nuo kelionės buvo labai pavargęs (yra jau apie 70 m. amžiaus), tuoj Lietuvos viešbutyje priėmė spaudos atstovus. Jiems pareiškė kad delegacija į Lietuvą atvyko vizituoti pernai Anglijoje lankiusios Lietuvos prekybos ir pramonės rumų delegacijos.

Atvykusioje delegacijoje buvo visų Anglijos prekybos ir pramonės sričių — prekybos, pramonės ir laivininkystės — atstovai.

Delegatai atvyko vietoje pažiuėti ar nebutų galima dar daugiau išplėsti Did. Britanijos ir Lietuvos prekybinius ryšius. Dabartinė Did. Britanijos ir Lietuvos prekyba yra gera, tačiau prekyboje, sako A. de V. Leigh, vis norima dar daugiau ir daugiau.

ISKILMINGOS VAISĖS, DOVANA

Rugpjūčio 4 d. delegacija buvo apvežiota po Kauną ir jo įstaigas, suruosta eilė priėnimų. Vakare, Lietuvos viešbutyje buvo suruosta iškilmingi pietūs, kuriuose dalyvavo net ir kaimyninių šalių ministrai. Pasakyta gražių kilmingų ir draugiškumą reiškančių bei daug žadančių kalbų.

Buvo išgerta taurės už Didžiosios Britanijos Karaliaus sveikatą, Anglų delegacijos pirmininkas po savo kalbos išskėlė taurę už Lietuvos Respublikos Prezidento Smetoros sveikatą. Nuostaba susirinkusiems buvo kai svečias delegacijos pirmininkas virš stalo išskėlė gražų ažuolinį futliarą su puikia vaza rožėms ir įteikė tą dovana Lietuvos prekybos ir pramonės rumų pirmininkui, kaipo pagarbos ir meilės ženklą Lietuvai.

Tenka pažymėti kad delegacijos pirmininkas Sir Gibb Lietuvą nuo seniau pažysta. Jis yra žymus Anglų inžinierius konsultantas ir, dar a. a. Naruševičiui Londone ministriraujant, lankėsi Lietuvoje ir teikė patarimų naujų geležinkelių statybos klausimais.

Tą naktį svečiai iš Kauno iškeliavo į Klaipėdą. Jie išvyko kupini geriausių išpuzdžių. Kiekviena Kaune minu-

ta jiems buvus nepaprastai maloni, pasakojo jie.

Klaipėdoje delegacija apsištojo Viktorijos viešbutyje ir turėjo pasimatymų, vaišių, ir tą naktį per šiaulius traukiniu išvyko į Rygą. "L.A."

SUDEGĖ PUSĖ GRIŠ- KABUDŽIO

Kaunas. — Rugs. 5 d. po pietų kilo didelis gaisras Griškabudėje (Šakių apskr.), kuris sunaikino pusę miestelio. Sudegė 10 gyvenamų ir 10 negyvenamų namų, tarp jų valsčiaus savivaldybės savas namas su bylomis, išgelbėta tik piniginiai dokumentai, pašto įstaiga, išgelbėta tik turta, keturios krautuvės, viena arbatinė ir kita. Nuostoliai dar neapskaiciuoti, tačiau bus dideli. Apdrausta buvo nedaug. Gaisras prasidėjo iš Stanaičio šiaudų kugio. Spėjama tas buvo nelaimingas atsitikimas. "L.A."

ŠVEDAI SIULO PER- ŽIURETI VILNIAUS KLAUSIMĄ

Kaunas. — Lietuvai drauginga Švedijos valstybė ir jos visuomenė jau ne kartą yra pakėlus balną del Lietuvos padarytos skriaudos išplėšiant jos sostinę Vilnių ir trečdalį krašto. Prisimename Vilniaus klausimu dideles kalbas Švedijos parlamente ir įtakingoje Švedų spaudoje.

Šiose dienose svarbūs Švedų laikraščiai vėl pakėlė balną Vilniaus klausimu. Jie rašo: "Paliėkant nuošaliai istorines priežastis, kiekvienam aišku kad tikras Vilniaus kelias į jurą eina per Lietuvą, ir šio miesto dirbtinis atskyrimas nuo to kelio padarė jam daug žalos. Lenkija turi garbingai prisipažinti kad Vilniaus sritis iš metų į metus nuolat smunka žemyn ir kad Vilniaus prekybos keliai eina per Klaipėdą ir Liepoją. Kad ši sritis galutinai nesunyktų, reikalinga pasitarimas Vilniaus klausimu. Be tarpusavio nesantaikos priežasties likvidavimo bus bergždi visi ikšiceli daryti mėginimai pasiekti susitarimo tarp Lietuvos ir Lenkijos."

Švedų laikraščiai siulo Lenkams dabartinę padėti pakeisti kuriuos nors kitu sugyvenimo pagrindu, kuris Lietuvai ir Lenkijai neskiryt bet suvestų į gerus kaimyninius santikius. Dėlto, Lenkijai reikia peržiūrėti Vilniaus klausimą ir užimtas Lietuvos žemes gražinti tam kam teisėtai jos priklausau. Tsh.

Gen. Nagevičius Lan- si Norvegijoje

Kaunas. — Gen. V. Nagevičius, pažymus Lietuvos archeologas, Rugs. 1936 pradžioje buvo išvažinęs į Norvegiją atstovauti Lietuvą archeologų suvažiavime.

PITTSBURGH

Pradės Potvinių Kontrolavimo Darbus

Pradedama ruošti dirbdinti nors vieną vandens subėgimui rezervuarą, taikoma apsaugojimui Pittsburgho nuo potvinių. Šis darbas manoma bus pradėtas Rugsėjo mėnesį.

Darbas susidė iš nuvalymo žemės ir paruošimo kelių prie to rezervuaro vietos. Tą darbą atliks viešų darbų darbininkai ir Civilinio Konservavimo darbininkai, kadangi Kongresas potvinių darbams nepaskyrė pinigų ir tie pinigai bus nubalsuojami tik Sausio mėnesį.

Projektai ant kurių darbai pirmiausia turės būti pradėti bus išrinkti armijos inžinierių. Raportas Prezidentui apie tai bus pateiktas apie Rugsėjo 10 d. Prezidentas sutinka kad potvinių kontrolavimo darbai turi būti pradėti tuojau. Jis net žada aplankyti Pittsburgho sritį, kuri buvo potvinių apsemta perėitą Kovo mėnesį.

Valdžios potvinių kontrolavimo komisijonieriai tiki kad pastaciaus prie rezervuarų vietų paruošimo viešų darbų darbininkus dabar, bus sutauptyta visas metas laiko kuomet bus imamas rezervuarus dirbdinti.

Pennsylvanija pati reikalaujama prisidėti su kaštais tu rezervuarų įtaisymui, o vaistijos legislatura dar neturi padarius tu reikalų jokių tarimo. Tam reikalingas bilis jau paruoštas ir reikalauja tik nubalsavimo.

10 MILIJONŲ DOLARIŲ NAUJOMS DIRBTUVĖMS

Philadelphia, Pa. — Pirmą šių metų pusmetį Philadelphia mieste ir apilinkėse įvairios korporacijos praleido apie 10 milijonų dolarių išstatymų savo naujų dirbtuvių arba padidinti ir pagerinti esančių jų. Sakoma kad iki galo metų dar bus apie tiek praleista dirbtuvių didinimui, naujinimui ir naujų įrengimui.

Dirbtuves gerino ir didino: plieno išdirbystės, stiklo gamintojai, vilnonių audinių, rūbų siuvyklos, laboratorijos ir daug kitu.

Dauguma tų darbų kaštavo tarp \$20,000 ir \$100,000, betgi vienas projektas atsiėjo net tris milijonus dolarių.

Prezidentas Apžiūrėjo Potvinių Sritį ir Paskyrė Pinigus

Praeita savaitę apsilankęs Prez. Rooseveltas ir asmeniškai apžiūrėjęs Johnstown, Pa., sritį, kuri smarkiai nukentėjo nuo pereinčio pavasario potvinių ir kuri nuolat stovi potvinių pavojuje, paskyrė pinigus vartymui potvinių kontrolavimo darbų Pittsburgho srityje.

Siam projektui kuris apima Johnstowną ir Pittsburghą paskirta \$2,161,000, ir bus išstatyta devyni lukieji potvinių vandenu suėmimo techniniai. Dešimtas tvėnkinis, West Virginia valstijoje, jau pradėtas statyti anksčiau.

Paciam Johnstowno distriktui paskirta dar \$300,000.

DIRBA 250,000 DARBININKŲ

Harrisburg, Pa. — Pennsylvanijos valstijoje šią vasarą prie 4256 viešų darbų projektų dirba apie 250,000 darbininkų, kuriems algomis kas savaitę išmokama \$3,905,500.

Nuo pereinčio metų rudens iki šiol prie viešų darbų darbininkai bedarbiai valstijoje gavo \$131,675,864. Jau užbaigta 28 1928 darbų projektai.

"Dirvos" Agentas

JONAS ZEMANTAS NOTARAS Užrašo naujas ir atnaujinamas "Dirvos" prenumeratas. Kreipkitės į jį. 130 Congress Avenue Waterbury, Conn.

J. A. URBONAS

"Dirvos" Agentas Daytono 584 Michigan Ave. Dayton, O.

Chicago

GRIGAIČIO FALSIFIKACIJA

"Tėvynės" nr. 33 tilpo straipsnelis kuriuomi įrodyta kodėl SLA. seime Dr. Vitkus neišrinktas sveikatos komisijon. Straipsnelio autorius aiškina kad Chicago šaikiškai ji ton komisijon nerinko todėl kad jis neklaustė tos šaikos diktavimų ir balsavimuose balsavęs taip kaip jam jo sąžinė diktavo. Po straipsneliu pasirašo F. J. Žiuris.

Grigaitis, seime buvęs vadu Chicago šaikiškų, tu straipsnelį perskaitęs taip išėjo kad per piktumą neatskyrė net raišes F nuo P ir vieton užspulti ant F. (Felikso) Žiurio, kuris nieko bendro neturi ir apie Chicago šaikiškų darbus SLA. seime nieko nekalbėjo.

TERLIOJA. Vienos žydiškos krautuvės lange (Bridge-porte) pasirodė visokio didumo bonkos su degtine. Visu akį patraukė tų bonkų popierėliai Lietuvos vėliavos spalvų: geltona-žalia-raudona. Pačiame viršuje stambiomis raidėmis užrašyta "Lietuva", pačiame viduryje Vytiš, apačioje tos firmos vardas ir antrašas. Lietuviai kurie pirkto tos degtinės sako kad tai yra prasčiausias rūšies skystimas. Jei taip tai žydėliai tokiu būdu terlioja Lietuvos vardą.

CICILIKŲ NEPAISIEKIMAS. Šią vasarą Didžiųjų Ežerų pakraščiu miestuose kokia ten bendrovė rengia taip vadinamas "Ežerų Parodas". Susilaukė ją ir Chicago miestas. Cicilikai šoko toje parodoje surengti Lietuvių skyrių ir pelnyti "vainiką". Ėmė garsinti savo laikraštėje kaip bus Lietuviams gražu. Na, gražu tai gražu, bet sumanyta turėti "flotą" ir Steponavičiaus chorą. O tam reikalinga pinigų: "flotas" kainuos apie \$1,300, o Steponavičiaus išanksto pareikalavo \$125. Kur pinigų gauti? Sugalvota rinkti aukas. Atspausdinta aukų rinkimui blankos. Blankose sudėta vardai visų pasiturinčių Lietuvių ir užvadinta juos komitetu. Su blankomis išsiuntinėjo aukų rinkėjas. Tos bėgo pirmiausia pas tuos kurių vardai blankose atspausdinti. Vienam kyšt po nosia, kitam, trečiam... Duokit pinigų, nes jie labai reikalingi "flotui".

Gal viskas būtų buvę gerai jei "komitetai" nebūtų pamatę blankose savo vardus. Kaip tik pamatė, išsiėdė ir supyko. Kas, girdi, turi teisę mūsų vardus blankose spausdinti ir mus komitetan skirti be mūsų žinios ir sutikimo?...

Rinkėjos pačioj pradžioj susidūrusios su tokiu nemalonumu, kad ir drebėdamos leidosi į kitas vietas. Bėgiojo, bėgiojo, ir surinko 40 dolarių. Tokios "didelės" sumos neužtenka nei chorui, o apie "flotą" ką ir kalbėti. O čia Italai jau šaudo, jau paroda prasiėdėjo. Ką dabar daryti? Apilink, užuolankomis, nubėgama pas sandariečius ir tiems pavedama surengti Lietuvių skyrių Ežerų parodoje. Sandariečių visa galva tai redaktorius Vaidyla. Bet jis dabar serga ir nieko neįsileidžia. Kol pasveiks, projektas kiek pailsės.

Taip ir nepasiekė pelnyti "vainiką". Socialistų laikraštis dabar nors žydėlių iškabintomis vėliavomis prie Halsted ir 35-tos gatvių džiaugiasi. Tai Mat.

FRIGERĖ ADV. PEPPER. Rugsėjo 16 d., Lietuvos Advokatas Charles A. Pepper, išvažiavęs su draugais ekskursiniam laivu pasivažinėti linkui Milwaukee. Vakare grįžtant namon, Pepper (Peperas) nie-

kam nieko nesakęs, nusivilkęs švarką išsoko iš laivo ir prisigirdė. Paliko jauna žmona su kudiuku ir tėvai. Velionis buvo 32 metų amžiaus, jaunas iš Lietuvos atvežtas, čia baigęs mokslus. N.

LORAIN, OHIO

MIRĖ D. ŠARLAUSKAS

Rugsėjo 11 d. Clevelande, Lakeside ligoninėje, mirė Domininkas Šarlauskas, 51 metų amžiaus, iš Lorain. Mirtis ji paėmė po sunkios ligos, kuria sirgo 12 metų ir šiose dienose turėjo operaciją. Palaidotas Rugs. 14 d., Kalvarijos kapinėse, su pamaldomis šv. Petro-žbažnyčioje.

Palikė sūnį dukterį, ir vieną sūnų. Gary, Ind., turi vieną seserį, o Lietuvoje gyvena trys seserys, vienas brolis ir motina.

Amerikoje išgyveno 36 metus, iki 1919 metų gyveno Pittsburghe, kur turi giminių. Nuo 1919 metų visą laiką gyveno Loraine. Paėjo iš Kantonių k., Gruzdzijų p., Šiaulių apsk. Ilgus metus buvo "Dirvos" skaitytojas.

Lai buna jam lengva išsėtis šios šalies žemėje, toli nuo tėvynės Lietuvos. Koresp.

AVALON, CALIF.

Šis miestelis su savo romantiška nedidele sala randasi 48 mylios nuo Los Angeles miesto centro, guli Pacifiko vandenyne į pietvakarius, apie 27 mylios nuo sauszemio, nuo San Pedro miestelio prielaukos.

Avalone randasi tik 2,400 gyventojai, ir yra tik vienintelis miestelis ant tos salos, kuri turi 70,000 akrų plotą. Miestelis išsiplėtes prie patogios jurų užlajos, Avalon Bay, ir prie mažos lygumos, nes apsuptas iš trijų pusių aukštais kalnais.

Miestelis labai švarus, ir atsimėjęs savo romantiška tyra atmosfera, nes čia dar nėra sugadinta gamtos grožis ir oras nesuterštas modernizmu — čia nevelia įsigabinti automobilių, tai ir oras neteršiamas gasolinu dujomis. Atsilankęs iš miesto žmogus čia jaučiasi kaip kitame pasaulyje, nes čia ramu, malonu, viskas nubūčiuota tropiškais saulės spinduliais.

Šią romantišką salukę kas metą aplanko po 300—400 tūkstančius žmonių, pasigerėti pušiu tropišku klimatu, kuris viešpatauja apskritus metus, o lankytojams kelias atvirus.

1915 metais šią salą nupirko turtuolis William Wrigley, Jr. ir padarė joje savotišką tvarką, viską įtaisydamas moderniškai, tačiau kaip ką uždraudė įvežti kad neterėtų šios salos žavėjančios gamtos.

Šią salą atrado 1542 metais Portugalijos jurų keliauninkas kapitonas J. R. Cabrillo.

D. J. Puišis.

LIETUVOS JAUNIMAS FILMOJE

Kaunas. — Jaunosios Lietuvos Sąjogos vyriausį vadovybę prieš kiek laiko susirupino pagaminti parodomąją Jaunaliutuvų gyvenimo filmą, kurioje būtų sutelkta didieji Sąjungos įvykiai ir kt. Dabar Sąjungos kultūros vado A. Venclausko trisus ta filmą jau parengta.

Filma pavadinta "Jaunieji Žengia". Ji sudaryta labai įdomiai. Pradžioj atvaizduota senoji Lietuva (piliakalniai ir senovės paminklai), atgimus Lietuva (karžygių paminklai), Tautos vadas Antanas Smetona šaukia jaunimą į darbą, Lapkričio 3 dienos Jaunaliutuvų suvažiavimas, Klaipėda, Nida, Santaros gyvenimas.

Baigiamoji scena parodo Tris Liepsnas, po kurių išskyla atvaizduota Gedimino pilis Vilniuje.

Padėkit Išpuosti Lietuvių Darželį Trumpos Pastabos apie Viską

Rašo Jonas Valaitis Lietuvių Radio vedėjas iš WMBQ—Brooklyn, N. Y.

Prašymas Amerikos Lietuvių Patriotinei Visuomenei

Tukstančiai Amerikos Lietuvių jau žino apie puikų, didingą Lietuvių Kulturinį Darželį, kurį išsistatė Cleveland, Ohio, Lietuviai, viename miesto parke. Tas Darželis bus amžinas paminklas mūsų tautai Amerikoje.

Darželyje jau stovi Dr. Jono Bašanavičiaus paminklas, stovi išstatyti didingi Gedimino Stulpai, baigiamas išstatyti Birutos Fontanas. Reikalinga tik susodinti medžiai ir gėlynai — ir tuoj įvyks Darželio atidarymo iškilmės, kurios nustatytos visai trumpu laiku.

Darželį tokį didingą ir išpudingą išstatė Clevelando Lietuviai savo pastangomis, su pagalba valdžios viešų darbų darbininkų. Tie darbininkai pasiryžę mūsų Darželį ir išpuosti gėlėmis ir medžiais — bet tuos papuošalus reikalinga mums savo pinigais įsigyti. Clevelandiečiai tam tikslui deda pinigus, bet jų dar vis permaža. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, savo seimo proga, pamatęs didingą Clevelando Lietuvių darbą, paaukavo \$500.00. Bet dar reikia keleto šimtų dolarių darbo visiškam baigimui, taigi šiuo kreipiamės į plačiąją Lietuvį visuomenę.

Visi Amerikos Lietuviai privalo pridėti savo pirštą prie Clevelando Lietuvių Darželio išpuošimo — nes jis yra pasididžiavimu visų Amerikos Lietuvių, ne vien Clevelandiečių. Prisdėti galima su dolariu ar daugiau.

Draugijos ir kuopos gali prisidėti pasidarydamos sau atmintį — nes Darželyje bus pasodinta medis ar gėlių krumas tos draugijos vardu kuri prisius \$10.00 ar daugiau.

Clevelando Lietuvių Darželis įrengiamas bendromis Lietuvių tautininkų ir katalikų pastangomis, taigi šių srovių draugijos ir pavieniai asmenys prašomi teikti savo paramą nuoširdžiai.

Aukas prašoma siųsti: P. P. Muliolis, izd., 6606 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

Clevelando Lietuvių Kultūrinio Darželio Sąjunga.

- Adv. P. V. Česnulis — Pirmininkas, Ona Mihelichienė — Vice Pirmininkė, Jonas Barzauskas — Vice Pirmininkas, K. S. Karpus — Sekretorius, Marė Miščikienė — Finansų Sekretorė, P. P. Muliolis — Izdininkas, Julė Salasevičienė, Ona Baltrukonienė — Izdo Globėjos.

WATERBURY, CT.

PIKNIKAS PAVYKO. Waterburio Liet. Nepriugulmingas Politiskias Klubas turėjo savo metinį pikniką sekmadienį, Rugs. 9 d. Publikos atsilankė diktokas skaičius, dalyvaavo daug ir sveimtaučiu. Klubo pirmininkas trumpa kalba padėkojo Klubu vardu visiems už skaitlinga atsilankyma, ir kvietė jaunimą prisirašyti į Klubą, nes tik tokiu būdu galės Lietuviai daugiau nuveikti ir atsiekti politiskai.

Pikniku visi dalyviai labai patenkinti, linksminosi iki vėlumai ir gryžo geru upu.

Tą pačią dieną turėjo savo pikniką ir parapijos vyčiai. J. Galinis.

LIETUVOS-VOKIETIJOS PREKYBA ATNAUJINTA

Per tris metus nutraukti prekybos santikiai tarp Lietuvos ir Vokietijos, vėl panaujinti. Einant sutartimi, Lietuva Vokiečiams parduos 40 nuoš. visų parduodamų užsienin savo kiauiliu, o Vokiečiai parduos Lietuvai tiek pat vertės savo industrijos prekių.

Pasaulio taika susirupinusiėji džiaugiasi tuo ir aiškina kad tarp Lietuvos ir Vokietijos santikiams pagerėjus numatoma Europos siaurėje taika.

Taika tai taika. Bet sutartis, atrodo, nėra nuoširdi, o tik sąlygų priversta Vokietija ją pasirašė.

LIETUVA atšaukė savo korespondentą Gustainį iš Lenkijos, Lenkija atšaukė savo korespondentą iš Kaurzo. Tas reiškia kad santikiai pablogėjo.

LENKIJOJE buvo 470 milijonų zlotų apivartoje. Dabar padidinta dar 44 milijonais. Lietuvoje yra 70 milijonų litų apivartoje.

MATYSIM KITŲ AKIM

Mokslas nugalėjo baisią gyvenimo problemą: Genevoje, Sveicarijoje, Prof. Franceschetti aklam žmogui prigyde mirusio žmogaus akies raginė plėvelė, kuri žmogui sugražino regėjimą! Reiškia, mirusių žmonių kunų dalis galės pridėti gyviems, kaip dabar daro mašinoms.

RUOSIASI KARUI

Maskvos "Izvestijoj" Sovietų politikos žinovas Radek pranašauja artimą karą, kuriam, sako, rengėsi slaptomis, dabar jau viešai: Italija, Japonija, Vokietija ir Lenkija. Tos valstybės verčia Angliją, Ameriką, Rusiją ir Prancuziją kuogreičiausia ginkluotis, ką jos ir daro. Sako, miekad taip viešai nebuvo rengtasi karui kaip dabar, minint 22 metų sukaktuves nuo pasaulinio karo pradžios.

PERSEKIOS NEW YORKO KOMUNISTUS

New Yorko valstija paskyrė \$15,000 ir išrinko komitetą specialiai iširti New Yorko miesto komunistų veikimą. Kai kurios partijos tokiam nutarimui buvo griežtai priešingos, tačiau jis diduma pravarytas. ŽMONĖS PRIES 4,500 METŲ

Malajų pusiausalvyje Prof. Callefels vadovaujama ekspedicija atrado žmonių gyvenimū prieš puspenko tūkstančiu metų kaulus, kurie veda į gilią civilizaciją. Tyrinėjimas veda ma toliau.

TRUMPAREGIAMS LAIMĖ

Britų Karališkajame Institute žmonijos sveikatai gerinti Prof. Ballantyne pareiškė kad trumparegiams geriausia sėkasi rankdarbiai, amatai. Ir jie gali dirbti ypatingai smulkias daiktus. Šis ištyrimas be abejo bus pritaikytas gyvenimam.

REGUL PASAULIS ŽUSTAI

Kanados veteranais Anglijos premjeras Baldwin pareiškė: "Jei karuose žuvusieji atsikeltų iš kapų, karų daugiau nebūtų. Žuvusieji, kurių tarpe būtų šies dienos gyvenimo vadų, neleistų mūsų jaunumenei žuti kaip jie žuvo. Jei pasaulis jau kitos išeities nerastų kaip karas, tad jis vertas pražuti". Reiškia, karu galima išvengti. Lauksim, Mr. Baldwin.

ANGLIJA RUOSIASI

Anglija rimčiausia ruosias karui apsigynimui. Orlaivių dirbtuves dirba ištisai diena ir naktį gamindamos karo lėktuvus, kurie siekia 300 mylių į valandą greitumą. Kadangi Vokietija per metus kare reikalauja praleido 4 bilijonus dolarių, Anglija nusistatė "Vokiečiams neapsileisti.

JAPONAI PIRMŲN

Po karo, daugiausia pakilus pramonė yra Japonijoje, o mažiausia Lenkijoje. Amerikoje pakilo tik iki 79 nuoš. ir toliau nepajiegia.

NEPAPRASTAS FARMERIŲ PIKNIKAS RENGIA Ohio Lietuviai Farmeriai Sekm. Rugsėjo-Sept. 6 P. STANIONIO FARMOJ Montville, Ohio Kelias 85—Euclid-Chardon Rd. Nuvažiavimas visai lengvas: Euclid Ave. į rytus iki Chardon Rd. (85), ir pravažiavus Chardon miestelį, važiuot tiesiog iki Montville, ten bus iškabinta ženklai.

“DIRVOS” REDAKTORIAUS K. S. KARPIAUS

K. S. Karpius

Kelionė SKANDINAVIJOJE

Gryžtant iš Pasaulio Lietuvių Kongreso

(Tęsinys iš pereinamo num.)

Kalno viršūnėje stovėdamas visai vienas, nes daugiau jokių lankytojų nebuvo atvažiuavę, galvojau sau: Pagaliau pats asmeniškai atliankiu tą vietą kurioje mano istorinės apysakos „Baltijos Aras“ karžygis Kastys buvino, kur jis karališkoje šeimoje išaugintas, patapo Baltijos jūrų karžygiu — daug, daug šimtų metų atgal!

Kodėl mane apėmė toks noras važiuoti į tokią nuošalią vietą, kur jokio reikalo neturėjau, kur daugiau niekadose jau nevažiuosiu?

Priešasčių tam galiu rasti dvi. Viena, kadangi esu apie tą vietą rašęs, rūpėjo pamatyti kaip ji išrodė. Ji išrodė kitaip negu aš savo vaizduotėje persistaciau, ir čia jau neprieina ežeras, kaip mano apysakoje pasakya. Tačiau, jeigu jūrų žygunai vikingai čia gyveno, kurie laivais, kitas šalis lankė ir jūromis bastėsi, Malaren ežero šaka galėjo nusitęsti ir iki čia, o dabar galėjo likti tik tas upelis kuris pro Uppsala eina. Žemės paviršiai daugelyje vietų yra persikeitę į daug trumpesnį laiką. Taigi, skaitantys tos apysakos, jeigu ten patektų, matydamas kad prie Uppsalos nėra ežero, neprivalėtų bartis kad klaidingai nurašiau.

Antra priežastis ten apsilankymo tai patyrinėjimas tų istoriškų vietų kitiems savo raštamams. Matės ir buvęs, gali daug vaizdžiau aprašyti. Ir Lietuvoje budamas stengiausi daugelyje vietų apsilankyti, kurias savo raštuose paminėjau, o nesu tų vietų anksčiau matęs.

Uppsala ir senoji Uppsala yra dar toliau į šiaurę nuo Stockholmo. Pradėjau įsivaizduoti kur aš atsiradau: tiesiog net nusistovėjau. Jei tame pačiame tolyje bučiau Amerikoje, tai būtų jau Kanados tuštumos, arba Alaskoje. Uppsala guli prie 60-to šiaurės ruožto, kuris eina pro pietinį smailgalį Grenlandijos. Europoje, prie to ruožto stovi Leningradas. Tame ruošte vasaros laikų naktys buna visai šviesios, o žiemą dienos visai trumpos. Aukščiau 60-to šiaurės laipsnio pasibaigia visa tikroji civilizacija. Jei-gu ten randasi civilizuoti žmonijai, vie visi paėina iš žemesniųjų pietinių laipsnių. Clevelandas randasi maždaug ties 42-ru laipsniu, taigi net 18 laipsnių į pietus. Jeigu reiktų iš Clevelando nukeliauti iki 60-to šiaurės laipsnio, imtų kelias savaites laiko per Kanados kalnus ir girias, nes ten jau nėra nei gelžkeliai ir nėra važinėjamo kelių.

Visa tai apmąstęs, stovėdamas aukštame vikingų piliakalnyje, gryžau atgal į autobusą, kuris važiuo atgal į Uppsala. Jaučiau savyje didelį dvasinį pasitenkinimą kad galėjau aplankyti tą vietą, kurią įpyniau į pirmutinę savo istorišką apysaką iš Lietuvių prietikių su vikingais. “Baltijos Arą” skaitau geriausia nusidavusiu savo kuriniui.

Uppsaloj, inėjau į vieną krautuvę ir nusipirkau kelis mažus dalykėlius sau atminčiai iš tos tolimos šiaurės, ir 6-tą valandą vakaro gavau traukinį atgal į Stockholmą.

SUPYKAU ANT VYTAUTO...

Apžiūrinėdamas kaimyninių tautų gilią senovės palikimus, giliai užsimasčiau ir pradėjau daryti daugiau išvadų apie musų Lietuvy prabūčius. Viena išvada, kad Lietuviai senovėje negalėjo būti tokie kultūringi kaip juos nekurie musų archeologai bando sakyti buvus — tas kas Lietuvoje randama įrodančio aukštą kultūrą, galėjo būti, kaip jau sakiau, atgabenta iš užjūrio tais laikais tam tikrą kultūrą pasiekusių Skandinavų. Tas tikrinimas todėl gali būti pamatuotas kad tie archeologiški radiniai Lietuvių gyvenamose vietose užtikama tik Baltijos pajūryje ir tam tikrame atstume nuo pajūrio.

Lietuvoje labai mažai užsilikę šiaip žymų jau iš tų viduramžių, kuriuose galėjo būti kas nors pastatyta, pavidale pilių. Tiesa, yra palikę griūveliai Trakų pilies, Gedimino pilies liekanos, ir dar šian ten kaip kas, ką priskaitom savo didiesiems kunigaikščiams. Kitką pastatė ir paliko kryžiuočiai.

Ypač mažiausia pasilikę kokių nors reikšmingesnių pastatinių iš žymiai vėlesnių laikų — iš garšių Vytauto laikų.

Kitos musų kaimyninės tautos, ypač Skandinavai, padarė garšių istoriją prieš Lietuvy didžiųjų kunigaikščių laikus, ir to daug kas užsilikę iki šių dienų. Skandinavai gali tas vietas lankyti, didžiūotis ir garbinti. Skandinavai išlaikė savo valstybes, kilo kultūroje ir įjegose,

ir paliko jau visai puikius paminklus iš vėlesniųjų viduramžių.

Kas gi Lietuvoje palikę iš vėlesniųjų viduramžių — iš Vytauto laikų? Kokius jis paminklus paliko? Spokso kelios prastukės senos bažnyčios, kurios priskaitomos Vytautui, kurias jis pastatęs kai apsikrikštijo, nors gal jas pastatė Jogaila, kuris su Jadvyga po Lietuvą važinėdamas skubino Lietuvius krikštinti ir naikindami pagonų žinyčias, įsakinėjo statyti bažnyčias.

Tų Vytautui priskiriamų bažnyčių randasi visai nedaug, vienos jų labai mažos, kitas galėjo būti daug vėliau po Vytauto statytos.

Miestų ar pilių Vytautas Lietuvoje neišstatė, kuriomis galėtum pasigerėti ir jį prisiminti, o jis gyveno 15-to šimtmečio pradžioje, kada kitose šalyse didžiųjų pilių ir miestų statyba buvo pažinęjus. Kas jam buvo palikta Gedimino, ir jo tėvo Kęstučio ir dėdės Algirdo, tų visų palikimų žymes mes šiandien tik ir garbiname ir gerėjame. Vytautas nesiėmė Lietuvą stiprint, kultūrin ir tobulint, nors jis skaitomas jau buvęs mokytu, kuomet jo tėvas Kęstutis ir diedukas Gediminas buvo beraščiai.

Tiesa, tarpais Vytautas buvo surištom rątom, betgi kaip greit rąkas pasiluosuodavo, tuoj, daugiau žemių ir galybės trokšdamas, puldavosi į kitas šalis — į Rusų ir Totorių žemes toli nuo savo rubežių — kariauti ir užgrobti. 1399 metais pakliuvo Totoriams į nagus, buvo sumuštas, nes buvo pertoli nuo savo žemės nuėjęs. Jogaila, kurį Vytautas buvo iš Lietuvos išstūmęs ir gavęs sau vienas Lietuvą valdyti, pajutęs Vytautą taip sumuštą, Lenkų sukurstytas, pasinaudojęs Vytauto susilpnėjimu, privertė jį užrašyti Jogailai visą Lietuvą, jeigu jis mirs nepalikdamas savo vaikų... Vytautas ir vaikų nepaliko, ir nuo to, per 30 metų iki savo mirties, buvo visaip Lenkų trukdomas ir kliudomas. Kada vėl buvo atsigriebęs ir ant kojų atsistojęs, kada buvo pakilęs Europoje iki reikšmingo valdovo — mirė 1430 metais, Lenkų sutrukdytas nuo apsilankymo Lietuvos karaliu, palikdamas Lietuvą Jogailai...

Ir Žalgirio mušis, už kurį mes Vytautą garbiname, padarė daugiau gero Lenkams negu Lietuviams, nes Lenkai ant tiek sustiprėjo kad Jogaila kiekvieną žingsniu lipo Vytautui ant kulnų. Nuo to mušio Lietuvą palovė puldinėję kryžiuočiai, bet Lietuva paties Vytauto buvo pavesta Lenkams, kurie nuo to laiko ir išdygo tais musų tautą prartyti siekiančiais smakais... Už dvidešimties metų po Žalgirio mušio, Lietuva be jokio pasipriešinimo, paties Vytauto pavtarkymu, paliko Lenkų verge.

Lenkai irgi audringai gyveno, tačiau daug ko užgyveno, o Lietuvai tedavė savo dvasiškius, kurių Lietuvy tauta atsikratė tik šiame šimtmečiuje išnaūjo prisikėlus. Gediminas visu šimtu metų pirmiau Vytauto jau kvietė iš užsienių amatininkus ir priklusus ir statydino miestą, o Vytautas tik kariavo ir kariavo svetur, vietoje dirbti namie... Lietuviai dabar labiausia kaltina Liublino Uniją (1569 metais padaryta), kuri buk padarė Lietuvos Lenkų verge. Tačiau mano manymu Vytautas pastatė Lietuvy tautą ant kelio į Lenkų vergiją.

Jis daug klaidų pridarė, kad ir šią vieną paminėjęs: pirmiau pats pavedė žemaitiją kryžiuočiams, o paskui turėjo ją vaduoti mušyje prie Žalgirio... Jeigu išsyk, vietoj eiti užkariauti Totorius ir Juodasias juras, Vytautas būtų ėmęs dirbti Gedimino ir Kęstučio-Algirdo paliktos valstybės sustiprinimui, šiandien Lietuvy tauta būtų kitaip stovėjus. Jeigu dryso eiti į tolimą Rusiją kariauti su laukiniais Totoriais, anksti savo valdymo dienose būtų galėjęs apsidirbti su Kurše įsigyvenusiais kalavijuočiais ir paskiau su kryžiuočiais vakaruose, ir rupindamasis savo namais, būtų galėjęs išauginti didelius puikius miestus, pakelti savo tautą mokslė, nužymėti savo šalį istoriškais paminklais, Vytautas gyveno toje viduramžių dalyje kada kitos tautos smarkiai statėsi universitetus, kultūrėjo. O kur jo koks nors žymus palikimas?

Aš esu tik istorinių apysakų rašytojas, ne istorikas, tačiau pasidarau sau šias pastabas savo užrašų knygelėje važiuodamas traukinyje iš Uppsalos į Stockholmą, prisiziūrėjęs ir permašęs apie kitų tautų tų laikų likusius kultūros ir dybės įrodymo davinius.

Kaip iš mano istorinių apysakų matot, aš nepaneigiu, nežeminu, bet aukštiniu ir net tverniu savo tautos karžygius, ir pripažystu, kaip

Kairiųjų Kermošius

Tautininko Mintys apie Clevelando “Kongresą”

Rašo VYT. SIRVYDAS.

“Dirvos” redakcijos malonumu, gavau tuos “Vilnius” (nr. 146-151) ir “Naujienu” (nr. 149-154), kurie buvo išleisti po išbubninto “Amerikos Lietuvių” “kongreso” “demokratijai Lietuvyje atsteigti”. Šiedu kairiųjų dienraščių tuojau viso “kongreso” paslaptį ir varšą išduoda, nes labai charakteringai pasielgta. Kuomet “Vilnis” spėja visas rezoliucijas, referatų dalį ir du posėdžių aprašyti, “Naujiuose” apie kongresą nei gu-gu. Aišku kodėl: senas politinis vilkas, kuris “Naujienu” redaguoja, puikiai žinojo keno čia “kongresas”: ne “Amerikos Lietuvių” bet komunistų eilinis kermošius, tikslu savo pasaulėžiūrą propaganduoti ir pasiruoti naujai dolarių kolektai tarp Amerikos Lietuvių. “Kongrese” nebuvo nei vieno sąmoningo tautininko, kataliko ar bešališko Lietuvis, reiškia, jame neatstovauta milžiniškoji Amerikos Lietuvių diduma. Tas nereiškia kad nebūta nuoširdžių Lietuvių, kurie buvo suvilioti tikėti jog geram tikslui tarnauja. Juk tas tikslas taip gražiai, į tokią švelnią bovėną buvo įvytiota: “pagelbėti Lietuvos liaudžiai”... Bet, deja, ne viskas kas blizga yra auksas. Tautininkui liberalui ir šiaip sąmoningam Lietuvy šis jų “kongresas”, be gardaus juoko, duoda dar ir piktos valios tautos priešu susibūrimo vaizdą.

“Kongreso” rengėjai, matyti, kaip Hitleris savo pereinai reichstaga rinkdamas, begalo daug svarbos dėjo galvas sukaityti, tai yra, aritmetinei demokratijai, nes dideliu stropumu visas dalyvavusias organizacijas, delegatus ir jų atstovaujimus narius sukaitė ir į rezoliucijas sutalpinė: — “345 organizacijos, 382 delegatai, 71,008 nariai”. Aritmetinė demokratija bebučiuodami, rengėjai pat pirmoje sesijoje, tačiau, savo tikrą veidą parodė. Viena taisyklė, kuria tikri demokratiniai seimai tvarkosi, sako, “tol seimo nėra kol nepriažinti delegatai”, reiškia, kol mandatų komisija raporto neišduoda. Pavyzdžiai, SLA. seimas tol nebuvo oficialiu seimu kol mandatų komisija nepatikrino kas salėje delegatas, kas ne. Bet musų “kongreso” “demokratijos atsteigėjams” ši demokratine taisyklė pasirodė nesvarbi, nes, pasak “Vilnius” korespondento (nr. 150) “darbo daug prie sutvarkymo” būty buvę. Todėl neorganizotas “kongresas”, komunistams

jau iš seniau esu įsitikinęs, jei Lietuviai per tuos ilgus amžius, iš visų pusių galingų tautų apsupty, puldinėjami išsilaike ir išlaikė savo kalbą visai atskirą ir savo žemes apgynė, tai jie buvo smarkūs ir narsūs — narsūs ir galingi savo užpuolikiu atmušime. Bet tie musų tautos vadai kurie savo narsybę rodė puldinėdami kitur svetimus, visi ne ką laimėjo sau, o daug pralaimėjo visai musų tautai. Šiandieniniai Lietuvos valdovai visai kitaip elgiai: dabar statoma puikios naujos murinės mokyklos, stiprus plieno-cemento tiltai, miestuose auge valstybiniai namai, kas išliks ilgiems laikams. Net Švedijoj niekur taip į akį nekrinta pradinės ir vidurinės mokyklos kaip dabar visų dėmesį į save kreipia naujai dygstančios mokyklos Lietuvyje.

Reiktų kad musų istorikai bešališkai ir nuodugnai perkratinėtų Vytauto darbus ir nuopelnus musų tautai ir nustatytų jo vertę ir garbę. Jis juk nesulaikė Lietuvy tautos nuo apsikrikštijimo, — dargi pats du kartu krikštijosi. Kryžiuočii nenugalėjo kitaip kaip tik sulaukę juo veržimasi į Lenkiją — o sau iš kryžiuočių nieko nepaėmė...

Ateina 1940 metai — 600 metų sukaktuvės nuo mirties didžiausio ir įžymiausio Lietuvos valdovų kunigaikščių Gedimino. Lietuvos istorikai

priprastu budu, “mob rule” gaujos sauvalyste), dar nežinodamas kas salėje delegatas, kas ne, “nubalsavo” rinkti prezidiumą. “Demokratas” P. Grigaitis tuojau nominavo Dr. J. T. Vitkų į pirmininkus, “demokratas” A. Bimba jį patepė, ir, čiupt, grybšt, tokiu “demokratiniu” budu tapo išrinkta “kongresui” prezidiumas visos komisijos, išklaustyta referatai ir, turbūt, visos rezoliucijos priimtos. Visos “Amerikos Lietuvių” (sakoma ir Kanados) “kongresas” reiškia, virto paprastu Clevelando salėje susirinkusios publikos mass-mitingu. Apie demokratiją už 3,000 mylių besirupindami, rengėjai pamiršo namie plytas, ir gynai fašistiskai pasielgė. “Kam ten konstitucijos taisyklės tarp gerų draugų?”...

KIEK ATSTOVAUTA IR KAIP?

Amerikos sąmoningai Lietuvos visuomenei jau senai žinoma komunistų taktika visokias organizacijas kurti, tikslu įvairius kongresus savo delegatais prikimšti. Jonas Raudonkakis, sakysime, priklauso komunistų užvaldytai Sv. Jurgio draugijai, ALDDL, LBS, Tarptautinio Apsigyrimo Lygai, Nac. Veikimo ir Bendro Fronto komitetams, Aido chorui ir kitoms organizacijoms. Draugą Liurbį iš LDS, delegatu išbalsavęs, Jonas kitą vakarą skuta į ALDDL mitingą išrinkti draugą Užkampį. Tokiu budu per mėnesį istikimai savo organizacijas apuzęję, Jonas bus 8 ar 10 kartų “demokratiškai” balsavęs ir kokius 10 ar 20 save atstovauti delegatų į “kongresą” išrinkęs, gali būti, net ir pats delegatu tapęs.

Statistika kaip lazda, du galu turi. Šaltam protui labai abejojamu dalyku pasidarau kiek tų 439,159 tikrų Lietuvos, kuriuos gyventojų surašytojai 1930 metais Amerikoje rado, šiame “kongrese” ištikro atstovauta. Gali būti tik 382, gali būti dešimtis tų tik, o gali būti ir visi 71,008. Aišku tik kad ši didesnį skaičių su labai geru druskos žiupsniu reikia imti, ir Amerikos Lietuviai jį taip imsi.

Galvas, tačiau, ne vien skaityti reikia, bet ir vartoti.

Amerikos Lietuviai sveikai jas pavartojo nuo šio “kongreso” šalindamiesi, ir vartos, sprendami “kongreso” galybę Lietuvos liaudžiai kuo nors padėti. “Vilnis” tvirtina kad “kongresas” buvęs “galingas”, bet “Naujienu”, jį tylomis tuo pačiu numeriu praidea-

mos, to galingumo nematė. Turbut suprato kad komiška ir kvaila yra “71,008” Amerikos Lietuvių “kongresui” vienoje rezoliucijoje išdidžiai tarti “nelaikome tikra tautos atstovybe to seimo kuris Lietuvoje buvo renkamas Birželio 9 ir 10 dd.”

Viena, niekas šito “kongreso” neprašė savo dvylekį prie Lietuvos seimo pridėti. Antra, Lietuvos seima, kaip žinoma, iš 1,136,067 turėjusių teisę balsuoti, rinko 775,951 pilietis. Reiškia, net “kongreso” rengėjų aritmetine demokratija lyginant, Lietuvos seima rinko dešimt kartų didesnis Lietuvos skaičius negu sakoma, Clevelando “kongrese” atstovauta. Ir tie rinkikai buvo tikri Lietuvos piliečiai: jos gyventojai, kurie valstybei moka mokesčius, duoda savo sunus Lietuvos kariumenei, rupinasi šalies nepriklausomybę, prekyba, menu, literatūra, mokslu ir žemės ukiu. O kas tą “demokratijai atsteigti” “kongresą” rinko? Po visą Ameriką išsilaukusius grupelės ne tautinio nusistatymo Lietuvos, daugelis jų Amerikos piliečiai, kurie, iš teisėjų Amerikos pilietines popieras gaudami, prisiekė tik Amerikos konstitucija gerbti ir ja besirupinti. Jie Lietuvos valstybei nemoka mokesčių, neduoda savo sunų jos kariumenei, ir nėra nei aukomis nei gyvu žodžiu jos reikalų parėmė. Net atbulai: tie kurie “Vilnij” skaito, trokšta Lietuvos valstybę Sovietijoj paskandinti, o Grigaitio pasekėjai nesvjk “Naujienuose” matė šaukimą “Lietuvai nei cento!” Ir šitas mišrus, Lietuvos valstybei ir jos tikriems piliečiams svetimas gaivalas, savo 71,000 (ar kiek galvų stato prieš 775,951 Lietuvos pilietį ir, ar girdite? reikalauja išrinkta seima paleisti, o rinktis kitą! Tokių “galijotų” žinote kur daug? Kudiukai vežimėliuose, kada vaikai mėnuliui užsinori, ir pamišėlių namuose, kur pasitaiko “Napoleonų”, “Faraonų” ir kitokių varijotų.

Kada “kongreso” rengėjai nori kad 71 tukstantis Lietuvos valstybei abejotinos vertės ir priklausomybės žmonių valia nuveiktų 775 tukstančių tikrų Lietuvos piliečių valią, brolyčiai, jie ne demokratiją atsteigia, bet aklą komunistų ar fašizmą, nes tik šios sistemos panašiais principais tvarkosi — mažuma diktuoja daugumai.

(Bus daugiau)

NORI SUSIRASYTI

Jaunas, išsilavinęs inteligentiško budu vaikas, apkeliajęs keletą kartų aplink pasaulį, nori susipažinti su Ameriketėmis Lietuvaitėmis. Pageidautina fotografija. Laiškus rašykite Lietuvaiški. Walter H. Thomson, 1219 S. Palos Verdes, San Pedro, California

MIRĖ ŠAULYS KO-VOTOJAS IR RAŠYTOJAS

Kas Amerikos Lietuvių gautna Šaulių Sąjungos organą “Trimitą” tas tikrai yra skaitęs gražius beletristikos raštus, tame organe per istisą metų eilę spausdintų, kuriuos rašė Vladas Andriukaitis. Deja, skaudžia širdimi tenka pranešti Amerikos Lietuvių visuomenei kad jauna ir gabi plunksna daugiau nebeturtins “Trimito” puslapių, daugiau neberašys mums Vl. Andriukaitis-Varguolis... Liepos 31 d. negailestinga mirtis prisidėnėskis vidurių šiltinės skraiste išplėšė jauną, talentingą Lietuvy rašytoją ir žurnalistą... Jis brangus mano draugas, jis brangus ir visai Lietuvy tautai.

Išvykdamas Amerikon, atsisveikindamas su Vladu, niekad netikėjau kad turėsiu prisiminti dabar jį jau kapuose esantį. Labai skaudu, nes jis taip reikalingas Lietuvai, dar tik pradėjęs dirbti ir tiek daug žadėjęs dirbti.

Vl. Andriukaitis buvo ne tik kultūros darbuotojas, ne tik rašytojas, bet ir patriotas kovotojas šaulių eilėse. Visiškai jaunas budamas, 17 metų jaunikaitis, jau kovojo su besivėsiančiais Lietuvos žemesna Lenkais 1920 metais. Ir iš kovotojų eilių nepasitraukė iki mirties. Kaip “Trimito” antrosios redaktorius labai domėjosi pavergtų Vilniečių kovomis ir daug rašė apie tas kovas, plačiai informavo savo skaitytojus Vilniaus reikalais.

Kaip jis pats buvo persisunkęs karšta tėvynės meile taip ir jo raštai, jo knygos perdėm artimos Lietuvaiški širdžiai. Ar skaitėt jo “Zvalgo Užrašus”, ar “Audrą Žemaitiuose”, ar “Kovų Aidus” ar “Kruviną Laivą” ar paskutinę jo knygą, “Martynas Skroblas”, kurioje jis gražiai aprašo Mažosios Lietuvos Lietuvy gyvenimą. Visose tose knygose ir straipsniuose “Trimito” ar “Musų Vilniuje”, kur jis man redaguojant draugiškai parašydavo, visur juntama graži Lietuviška širdis, skaiti Lietuvosiška mintis, tėvynės meilės kupinas žodis...

Mirė Vl. Andriukaitis 33-čius metus eidamas, pačioje pradžioje gyvenimo viduke. Paliko nebaigtas rašyti literatūros temas, paliko nebaigtus skaityti Amerikos Lietuvos laikraščius, kuriais jis savo redakcijoje buvo apsiavertes ir kuriuos gvai apskaldo, nes nesvetimi jam buvo užsieniose gyvenanti Lietuviai. Rugsėjo 2 d. vakarą laikinosios sostinės Kauno kapinės priglaudė jauną kelivė anžinan polsiu, kur palidėjo jį šauliai, draugai rašytojai žurnalistai ir didelis buris jo gerbėjų-skaitytojų.

V. Uždavinys.

Advertisement for 'Lietuva' magazine featuring a crown logo and text: 'PER KLAIPĖDĄ LIETUVIAMS GERAI ŽINOMA ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA'.

Advertisement for 'Pigios Laivakorčių kainos' (Cheap Ship Rates) with a table listing shipping lines and rates to various ports like Drottningholm, Grípsholm, and Kungsholm.

Seka: Kelionė į Gothenburgą.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

KO SPANIJĄ PRIEIS? KAS LAIMES?

Ispanijos komunistai ir anarchistai, kurie pasalomis siekė padaryti tą respubliką antra sovietija, dabar jau pradėjo atvirai rekti ir agituoti padaryti Ispaniją "Mažąją Rusiją". Reiškia, antra sovietų respublika.

Jie taip rekti pradėjo gal pervingai, nes tautininkai, kurie anksčiau permatė jų pasalingumą ir į kokią pradžią jie šalį veda, griebėsi ją gelbėti.

Gelbėjimas, tiesa, pavirto į kruviną ir žiaurų naminių karą, savų žmonių žudymą abiejose pusėse. Tačiau nebuvo kas kito daryti: Ispanijos tautininkams nepavyko tokiu greitu ir bekrauju būdu padaryti galą raudonajam terorui kaip spėta padaryti kitose šalyse.

Ispanijos radikalai, bendro raudonojo fronto sudarytojai, turėjo puikiausią progą pasirodyti kaip jie moka demokratiškai šalį tvarkyti. Karaliaus atsikrėtę, Ispanijos žmonės tik ir laukė demokratiškos respublikos valdžios parodant kaip puikiai ji moka tvarkyti ir ką gero galės padaryti visai valstybei. Tačiau tie "demokratijos" rėksniai, tie griežlės kurie dieną-naktį tik apie demokratiją griezė, ar darė ką nors ta linkme? Visai ne. Jie tuoj griebėsi persekioti tikybinių įsitikinimų žmones, tuoj ėmė deginti, ardyti bažnyčias ir išplėsti jų turtus; tuoj ėmė persekioti dvarininkus, leidžiant palaidoms gaujoms užpildinėti dvarus ir juos deginti. Dvarus užpildinėjo miestų padaužos, kurie apie žemę nieko nenusimano, bet kurie bėgo į dvarus plėšti. Valdžia nesugebėjo padaryti taip kaip padarė mažutė Lietuva, kuri gražiu būdu atėmė dvarus iš ponų ir dvarų žemes išdalino mokantiems ir norintiems žemę dirbti. Kodel Lietuvoje nei "generolai nei dvarininkai" nepakėlė karo prieš valdžią? Delto kad pasielgtą teisingai. Lietuvoje nei vieno dvaro rodos neišdeginta ir nei vienas dvarininkas nenužudyta, nors ir Lietuvoje milžiniški žemių plotai buvo grafy ir kitokių magnatų rankose. Kas nors žinojo kaip ir nuo ko pradėti valdyti.

Lietuvos valdytojai paėmė sugriautą, sunaikintą šalėlę ir pastatė ją ant tvirtų kojų. Ispanijos raudonieji gavo tvirtą, turtingą šalį, ir ją sunaikino, nupuldė iki begėdiško laipsnio. Ispanija turi būti išgelbėta nuo raudonųjų barbarų, kurie nieko kito nesupranta kaip tik naikinti kitų žmonių amžiais sukrautus turtus, paniekinti žmonių amžiais įdiegtus tautybės ir religijos jausmus. Paskiausios žinios iš Ispanijos naminio karo rodo kad sukilėliai tautininkai laimi ir visomis pusėmis nuagai raudonuosius, nors tas abiem pusėm kaštuoja tukstančius gyvybių ir daug nuostolių pasidaro. Sukilėliai turi užėmę pusę ar daugiau Ispanijos.

Gaila žmonių, gaila kraujo praliejimo, ir būtų labai apgalvėtina jeigu del Ispanų naminio karo Europos valstybės įsiveltų ir sukeltų tarptautinį karą. Bet Ispanų karas jau pradėtas ir turi eiti iki pabaigai. Išlipsnosjės Ispanų žutbutinis karas už atsiliuosavimą iš po raudonųjų barbarų turėtų baigtis tautininkų laimėjimu. Raudonieji laimėję sunaikintų visą Ispanijos tradicinį gyvenimą ir kultūros palikimus iki pagrindu.

Tai bus demokratiškas sušaudymas

Sovietų rojuje apie porai dešėtkų žmonių graso žiauri mirtis — sušaudymas. "Nerodykit jiems jokio pasigailėjimo, jokio nuolaidumo — mes reikalaujam jiems žiauriausios bausmės, visiškai išrauti tuos nuodingus gyvunus!" — Taip rėkia komunistų kuopelės prieš tuos įtartus nusikaltėlius prieš sovietų valdžią.

Tie prasikaltėliai yra buvę Lenino draugai, kurie padėjo įsteigti sovietų respubliką, Zinovjevus ir Kamenevas ir 14 kitų. Jie kaltinami ruošime suokalbjo prieš patį Staliną. Jų vyriausiu kurstytoju įvardinamas Trockis, kuris sunykęs ir sirgdamas gyvena Norvegijoje.

Visa Rusija, sako pranešimai iš Maskvos, pasijuto užpildyta tais Trockininkais, kurie pasirodę esą išverstį Stalino diktaturą. Jautis išsigando pelės.

Tik kelios savaitės atgal buvo paskelbta buk sovietų carai įvedę naują konstituciją, kuri garantuoja piliečiams daugiau laisvių. O kaip tik kuris sovietų rojas pilietis nori pasinaudoti laisve ir siek-tiek kitaip protauja, jis tuoj suimamas ir statomas prie sienos. Juokas, ar ne?

Tėmykit mūsų raudonąją spaudą. Ji visu žiaurumu paneigia tuos "kaltininkus", nors apie jų kaltę nieko nežino, ir pilniausia užgirs jų egzekuciją, kada jie ir daugybė kitų bus sušaudyti.

Tas Rusijos piliečių šaudymas mūsų raudoniešiemis bus prakilnus darbas: jie bus sušaudyti pilnai demokratiškai, nes jie bus pripažinti kaltais pasikėsinime prieš sovietų valstybę.

Tačiau, atsimenat kaip tie mūsų raudonieji rėkė ir dabar teberėkia prieš Lietuvos vyriausybę, kuri buvo priversta bausti mirties bausme kelis savo piliečius, pasidavusius ir dirbusius prieš savo valstybę ir esančią tvarką. Sovietų carai gaudo ir šaudo tik kitaip protaujančius savo žmones. Lietuva gi nubaudė pasidavusius, už svetimos valstybės pinigus dirbusius ke-

LIETUVA DAUGĖJA MOKYTAIS ŽMONĖMIS

"Lietuvos Aidas" praneša kad Vytauto Didžiojo Universitetas nuo savo įsikurimo iki šių mokslo metų pabaigos yra išleidęs 2,446 diplomuotus aukštojo mokslo asmenis.

Daugiausia yra baigusiu teisių fakultetą — 811, po to seka mediciną baigusieji — 693. Kitos visos mokslo šakos savo skaičiais toli atsilikusios nuo šių dviejų.

Kai kuriuos Lietuvos ima baimė kad Lietuvoje gali tuoj buti perdaug mokytų žmonių, nebusią jiems užsiimti.

To rodos nereiktų bijoti. Kitos šalys su mažesniu žemės plotu neprazuvo del didelio mokytų žmonių skaičiaus. Priešingai, jos pakilo ir kulturoje pralenkė kitas dideles šalis. Jų žmonės rado kuo užsiimti.

Lietuvos prekyba su užsieniu plečiasi, reikalinga turis vyriokas.

Darbininkai turėtų griežtai pasmerkti tuos veidmūnius, suvedziotojus ir melagius, kurie iš Lietuvos minta ir kurie užgria terorą Rusijoje, bet reikalauja išlaisvinimo teroristų Lietuvoje; kurie užgria diktaturą sovietuose, o reikalauja pilnų laisvių visur kitur; kurie pritaria Ispanijos barbarų darbams, bet smerkia tuos kurie nori savo šalį ir valstybę išgelbėti nuo sunaikinimo.

STOVYKLOS DAINA

Buk pasveikinta, Baltijos jura,
Šimtus brolių sulaukus jaunų.
Mes į darbą jaunystę suburę,
Einam skausmą išnešt ant pečių.

Kilk, baltoji žuvėdra, virš marių —
Marių vandenys skausmą nuplaus.
Daug vagų savo žemėj išvare,
Mes nebijojome darbo sunkaus.

Dabar sveikinam Baltijos jurą,
Jiegas grudinam darbo kelyj.
Tegul brolis ir priešas pažiuri
Ką nešiojame savo širdyj.

Mūsų žingsniai—tai žingsniai už šalį,
Mostas mostan plienu suskambės.
Reik išnauroj pajudinti šalį —
Tegul džiaugsmas visur sužydės.

Buk pasveikinta, Baltijos jura,
Šimtus brolių sulaukus jaunų.
Mes, į darbą jaunystę suburę,
Einam skausmą išnešt ant pečių.

"J. Karta". Balys Gaidžiūnas.

BRANGŪS ŽODŽIAI

Mokslo žodis — deimantinis,
Krinta, jungias geležinis,
Jeigu kelią rodo jis;
Sužinosi, pamatysi,
Paklausysi, nepaklysi,
Daug pasaulyje galysi.

Tiesos žodis tai — auksinis,
Veda Tautą pirmutinis;
Tyras, šviesus ir skaidrus.
Jam nereikia kelią duoti,
Lenkti galvą, nei bijoti,
Galingesnis už visus!

Meilės žodis — sidabrinis,
Kuomet veržias iš krutinės
Jiega saulės spindulių.
Suramina liudną sielą,
Ir paduoda ranką mielą
Su vainiku iš gėlių!

Brangūs žodžiai tegyvuoja!
Gausiai auga mus "Dirvoje",
Ir garbingi pasiliks,
Lai jie veda, nesuklysta,
Žmonės kurie juos pažysta
Lai juos seka kam patiks!

Viktoras Tatarėlis.

mokytų žmonių tam vadovauti. Dabar ne Zydėliai užsiima eksportu, bet Lietuviškos bendrovės, kurios užlaiko daug tarnautojų ir specialistų. Tik paimkit dėdantį sviesto, kiaušinių, bekonų eksportą; paimkit cukraus fabrikus, paimkit kariūmenę, valseių ir apskričių įstaigas — visose tose įstaigose ir užsiėmimo reikalinga tik gerai išmoksintų žmonių.

Su eksporto kilimu kils ir žmonės, kultūrės, daugiau supras svarbą ir reikalingumą kreiptis į daktarus, ir tie turės iš ko gyventi.

Pirmiau veik nieko Lietuvoje nebuvo, žmonės buvo tamsūs, tai ir saviems keliems mokytiesiems nebuvo namie vietos.

Ne visi ir ne visados nori eiti mokslus, taigi žemdirbių Lietuvoje užteks. Jiems į pagalbą stos ir mašinos laukams apdirbti kada rasis dar daugiau reikalaujančių duonos.

Toliau, Lietuva rupinasi padrasinti tam tikrus šaliai reikalingus mokslus ir amatus, ir reikalui priėjus mokslo suvaržyti mokslo jėškanciuosius.

Gyvenimas savaimi noriuosius.

KAUNO TEATRAS BUVUSIOJE PERKUNO ŠVENTOVĖJE

Nors apie Kauno istoriją yra ne mažda medegos net iš 17—18-to amžiaus, tačiau yra metų ir 19-to amžiaus pirmoje pusėje kai apie Kauno gyvenimą smulkesnių žinių nerandama. Tas visai suprantama, nes anais laikais Kaunas, budamas nedideliu miestu, neturėjo nei laikraščių, nei knygu, nei kitų kultūrinių įstaigų. Kiek daugiau apie Kauno gyvenimą anais laikais parašė Varšavoje išėinas laikraštis "Kronika". Minėtame laikraštyje 1856 metais buvo įdeta vieno korespondento smulkus aprašymas apie tų laikų Kauno gyvenimą. Įdomesnes vietas iš to aprašymo čia paduodame.

Prancūzų vyriškais rubais Kauno gatvėse. Pastaru laikų, rašė tada "Kronika", Kaune daug juoko sukėlė vieno Prancūzų inžinieriaus žmona. Ji apsirėngus vyriškais rubais, kartu su savo vyrų dirba tiesiam geležinkelio linijoms. Drąsioji ponina apsilvilkus keistais rubais su "šardvais" (plačios vyriškos kelnės) po darbų vaikščioja Kauno gatvėmis, lyg tai būtų pas save namie. Kauno moterims, o ypač atvykusioms iš provincijos žemaitėms, tas nepatinka, nes toki apsirėngimui jų papročiu neleistini, net draudžiamai.

1856 metais buvo tik vienas knygynas. Neseniai Kaune buvo tik vienas knygynas. Tiesa, dabar jų steigama dar du, tačiau nei vienas iš jų laikraščių nelaiko. Net tos pačios "Kronikos", kuri reguliariai spausdinama Varšavoje, čia Kaune nematyti nei kavinėse, nei knygynuose, nei kitose įstaigose. Švietimas eina daugiau į kaimą, ne į miestą. Beveik kas savaitė vežimai prikrauti maišų knygų įvairiomis kryptimis važiuoja į Žemaitiją. Ten knygos platinamos liaudies tarpe ir tas darbas knygvežiams gerai sekasi.

Žemaitija lenkias Vysk. Valančiui. Kauniečiai, o ypač atvykę iš tolimesniųjų Kauno gubernijos užkampių, kalba apie Vyskupą Motieją Valančių. Šis vyskupas labai žmonių mylimas ir visur giriamas. Ypač šios simpatijos pasireiškė per šių metų Dievo Kuno šventę. Beveik visa šventoji Žemaitija tą dieną atvyko į Kauną gauti iš savo ganytojo palaiminimų. Vyskupas Motiejus Valančius tą dieną laikė misijas bažnyčioje. Žmonės net nesutilpo šventoriuje ir stovėjo gretimose gatvėse. Žemaičių ganytojas tą pat vasarą buvo atvykęs ir į Raudondvarį, kur buvo sutiktas tukstantinės žmonių minios ir grafo Tiškevičiaus. Vyskupas Valančius ten užtrukęs dvi dienas.

Kaunas 1856 m. pradeda Lietuvėti. Kauno miestas anksčiau buvęs nedideliu miestu, dabar po Krymo karo pradėjo atkiusti. Dar ir šiandien žymu 1812 metų Prancūzų palikti pėdsakai. Tačiau miestas aza. Vokiečių bendrovių laivai gana dažnai lanko Kauną ir ima pinigus už prekių iš žmonių vežiojimą. Tačiau ir Kauniečiai pradėjo konkuruoti. Dabar Nemunu plaukioja keliolika Vokiečių garlaivių. Kauniečiai, pagaliau, susiprato ir pasistatė tris garlaivius: Nerj, Kęstutį ir Trich. Jie dabar plaukioja tarp Kauno ir Tilžės. Tačiau ir Kauniškių ir Vokiškių garlaivių permaža yra. Kauniečiai artimiausiu laiku ruošiasi dar pastatyti kelis garlaivius. Iš šių Lietuviškių garlaivių matyt kad jau nuo 1856 metų Kauno miestas pradėjo pamažu Lietuvėti, pakrikštydamas net du garlaiviu Lietuviškai Lietuvių vardais.

Istoriniai Kauno paminklai dažomi geltonai. Greta Pranciškonų vienuolyno, taip vadinamuose Perkuno namuose, kitados buvo Perkuno šventovė. Šiame istoriniame name prieš keletą amžių gyveno Lietuvos-Lenkijos karalius Zigmantas Augustas. Šiandien tie istoriniai pastatai yra gerokai apgadinti, beveik išdildinta ir sunaikinta praeities pėdsakai. Sienos turinčios istorinės reikšmės, išlygintos ir nužadytos geltonai, kaip ir kiti valdiški Kauno miesto pastatai. Mums liepiama tikėti kad tai yra gražu. Dabar rengiamasi ne-

toli Perkuno buvusios šventovės aukštinti Nemuno krantą. Ji buvo išgrystas šašiais akmenimis, kad pavasariais ledai nesueitų į aikštę. Tai bus lyg akmeninė siena, saugojanti Kauno senamiestį nuo ledų.

Kauno teatras buvusioj Perkuno šventovėje. Kauno miestas anais laikais neturėjo gero teatro. Jis miestui sudarė daug rūpesčio, po keletą kartų žymesnieji to laiko valdininkai rupinosi teatro rumų statymu, tačiau tam reikalui vis nebuvo pinigų. Net iki 1886 metų vis galvota dabartinę miesto rotušę paversti teatru. Petrą pilyje išėinas Lenkų kalba laikraštis "Kra" nr. 8 rašė kad dabar svarstoma rotušės rumus pavesti teatru.

Gana įdomu kaip "Kronikos" korespondentas prieš 80 metų rašė apie to laiko Kauno teatrą. Jis taip išsitaria: Neseniai Kaunas turėjo miesto teatrą. Jis drėgnas, per stogą lijo, viduje ir aplinkumojė didžiausi nešvarumai. Tačiau vis del to tai buvo teatras, nors ir buvusioje Perkuno šventovėje.

Tai taip prieš 80 metų "Kronikos" korespondentas aprašė tuolaikinį Kauno gyvenimą. Tsb.

DIDELĖS ISTORISKOS SUKAKTUVĖS NUO MUŠIO TIES SAULE

Šiais metais Rugsėjo 22 d. sukanka 700 metų nuo Saulės-Siaulių kautynių.

1236 metais kardininkų ordinas buvo surengęs į Lietuvą pirmą kryžiaus žygį. Pats popiežius Grigalius IX ordino įkalbėtas paskelbė tą kryžiaus karą prieš Lietuvą ir įsakė atstovui išgarsinti tą žygį visoje Šiaurės Vokietijoje. Savo raštu popiežius ragino tikinčiuosius stoti į kovą su stabmeldžiais ir žadėjo tuos pačius atlydus kaip ir tiems ką vyko vaduoti šventosios žemės. Į šį karą prieš Lietuvą ordinas buvo įtraukęs Latvius, Lybius, Estus ir Naugardą bei Pliškuvos Rusus.

Tą pirmą sutelkting Europos jėgą prieš Lietuvą Lietuviai 1236 metų Rugsėjo 22 d. sutriuškino. Žuvo daugelis riterių ir pats ordino magistras.

Del Latvių, Lybių ir Estų kai kurie istorikai linkę manyti kad jie bus pasitraukę iš kovos lauko, net atgręžę savo ginklus prieš Vokiečius.

Kad ir kažkaip būtų, tačiau tas ordino pralaimėjimas davė progos sukilti ordino pavergtiems Estams, Sėliams, Žemgaliams ir Kuršiams. Kelerius metus jie narsiai grumėsi, bet jiems nebuvo lemta atsilaikyti prieš Teutonų jėgas.

Istorijos šaltiniai neaiškiai nusako kautynių vietą. Senesnieji istorikai tvirtino esą tos kautynės įvykusios dabartinėje Latvijoje Bausko apielinkėje prie miestelio Vec-Saule, tačiau kiti istorikai linkę manyti kad tos kautynės turėjo įvykti Lietuvoje, Šiaulių apielinkėje.

Netiek svarbu vietos klausimas kiek svarbu kad pirmą kryžiaus karą prieš Lietuvą Vokiečiai pralaimėjo. Tas Vokiečių pralaimėjimas davė progos sukilti pavergtoms Estų ir Latvių giminėms ir vaduotis Vokiečių jungo. Lietuvių laimėjimas paskatino Lietuvių gimines arčiau susijungti ir kovoti su Vokiečių ekspansija, kol pagaliau Zalgerio kautynėse Vokiečių jėgos buvo sutruškintos.

Taigi mes Lietuviai negalime praėiti pro šį pirmą didžiulį Lietuvių laimėjimą jo nepaminėję. Suroošti šių kautynių paminėjimą ėmėsi Lietuvių-Latvių draugija. Bet tuo tarpu dar rodos nieko tuo klausimu nepadaryta.

"L.A."

Karalienės Sabbos

MIKALDOS

P R A N A Š Y S T E S

Įdomios pranašystės senovės laikų Sabbos valstybės karalienės Mikaldos. Tų knygelių jau vėl galima gauti, ir visai pigiai. Su prisijuntimu tik 30c. Galit prisijusti pašto ženkleliais. (Vietiniams po 25c.)

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Ave. Cleveland, O.

Ką Pasakoja Daininkai Apie Pietų Ameriką

Kaunas. — Liepos 30 d. po gastrolių Pietų Amerikoje, j Kauną sugrįžo Lietuvos valstybės operos dainininkai Kipras Petrauskas, Vincė Jonuškaitė-Zaunienė, Ipolitas Nauragis, Juozas Mažeika ir Petras Oleka. Tik grįžę ir dar nespėję atsikvėpti po savo ilgos kelionės, dainininkai tuoj sukito spaudos atstovams pasakoti savo parsivežtus įspūdžius apie Pietų Ameriką ir ten gyvenančius Lietuvius.

Kipras Petrauskas, Lietuvos operos tėvas ir Argentinioje gastroliavusių dainininkų globėjas, pareiškė: Vykome plėkiese. Tikiu kad kitą kartą vyksime daugiau. Gastrolės mums puikiai pavyko. Musų pasisekimą galima matyti iš Argentinios spaudos. Bet vieno dalyko negalima iš jokios spaudos patirti, joje išreikšti, tai sąsaras Lietuvos gyvenančio tolimoje Pietų Amerikoje. Kiek ten jų, musų Lietuviu, yra, visi jie dusauja Lietuvos siela. Ir tas kuris savu automobiliu važiuoja, ir tas kuris nevalges griovyje guli — visi svajuoja apie savo tėvynę. Aš perdaviau visos Lietuvos linkėjimus Argentinioje gyvenantiems musų Lietuviams, aš atvežiau linkėjimus iš jų visai Lietuvai.

Vincė Jonuškaitė-Zaunienė sako: Iš kelionės jaučiuosi gerai. Į Amerikos žemyną vykau pirmą kartą. Jura kelionės metu pasitaikė rami, tai ir sirgti neteko. Pirmą kartą vykstant per pusiaują (kur laivas pereina iš šiaurinio į pietinį žemės skritulį) keleiviai „krikštijami“. Man teko paragauti šaukštą druskos ir vandens. Apie krikšto tėvus neteko sužinoti.

Būdamas Pietų Amerikoje ypatingai domėjauosi musų išeiviais. Per musų spektaklį Argentinios Lietuviams, jų ne vienas apsvėrkė. Jie nepaprastai prisirišę prie savo tėvynės Lietuvos ir tas jų prisirišimas nuolat buvo jaučiamas. Jie kiekvienas gaudytė gaudydavo kiekvieną musų žodį, nuolat teiravosi ir klausinėjo apie viską Lietuvioj. Man teko susitikti vieną Lietuvį kuris jau 30 metų gyvena Argentinioje. Jis žvejoja banginiais. Išvyksta kelioms mėnesiams į jurą ir grįžta žvejojimui pasibaigus. Ir jis ir jo vaikai gražiai kalba Lietuviškai — savo kalbos ir tėvynės nepamiršo ir su didžiausiu užsidedimu mane apie ją klausinėjo.

Į Uragvajų buvau nuvykęs viena. Uragvajaus sostinėje Montevideo Lietuviu kolonijoje koncertavau. Į koncertą susirinko pilna salė vietos Lietuvos. Jų buvau šiltai sutikta. Jie mane su dideliu susidomėjimu klausinėjo apie Lietuvą ir jos gyvenimą. Montevideoje Lietuviu kolonija turbūt yra neturtingiausia iš visų Pietų Amerikos Lietuvos kolonijų. Visi Lietuviai išeiviai su kuriais man tik teko gastrolių metu kalbėtis, svajoja susitaupę kiek pinigų grįžti atgal Lietuvon. Jų visų troškimas — atgal į Lietuvą. Lietuviu jaunimas moka gražiai linksintis. Kas sekmdienis ruošia vakarėlius. Turi neblogų ir meninių pajėgų. Man teko išgirsti jų chorą, pamatyti mėgėjų vaidinimų. Trejetas Lietuvos lanko Argentinios valstybinę konservatoriją. Gastrolėmis esu patenkinta, nors ir teko atlikti tolimą kelionę.

Petras Oleka, Lietuvos valstybės teatro operos režisierius, pareiškė kad per vandenyną jam teko plaukti antrą kartą. 1922 m. buvo šiaurinėje Amerikoje, ir dabar. Toliau jis sako: Musų vadas Kipras Petrauskas jau Pietų Amerikoje buvo buvęs, tai mes ateitimi perdaug nesirūpinom, nes jo vadovybėje buvom ramūs. Man, drauge su režisiorium M. Laureckiu, teko stovėti tris operas Buenos Aires mieste. Iškart jaučiausi ne kaip, nes teko dirbti naujose aplinkybėse. Ten visai kita scena, didžiulis choras. Choras turi apie 110 žmonių ir apie 150 statistų. Su tokia žmonių grupe dirbti buvo nelengva. Darbo buvo nemaža. Gastrolės mums pavyko. Teatro vadovybė musų gastrolėmis buvo patenkinta.

Papasakojęs apie tenyktėms Lietuvos kolonijoms suruoštus koncertus, Petras Oleka pabrėžė kad jo įspūdžiai iš Pietų Amerikos yra kuogeriausi. Argentina, nors turi ir didelį tautų mišinį, bet ji kuria savo kultūrą, ugdo savo meną. Rudenį tikimės Kaune sulaukti Colon teatro direktoriaus narių, Dailininkas Pio Collivadino, Meno Akademijos pirmininkas, meno tikslais važinėja po Europą. Jis Europeje lanko muzėjus, meno akademijas. Pakvietėme jį į Lietuvą atvykti, susipažinti su musų Čiurlionies kuryba, musų liaudies menu ir musų operai.

Buenos Aires mieste vyksta dideli pertvarkymo darbai — platinama gatvės, daroma aikštės, statoma paminklai. Sėryšyje su gatvių platinimu griuami istisi namų kvartalai. Tai kaštuoja milijonus pezu, bet miesto savivaldybė išlaidų negaili — darbas varomas pilnu tempu. Miestas puikus, daro gražų, malonų vaizdą.

Ipolitas Mauragis ir Juozas Mažeika apie Pietų Ameriką ir ten gyvenančius Lietuvius taip pat parsivežė gražiausių ir maloniausių įspūdžių. Gražiai jie atsiliepia ir apie Argentinios meną bei muziką. Šia proga tenka pažymėti kad šios gastrolės Pietų Amerikoje turi nemažos reikšmės. Jų metu išgarsinta Lietuvos vardas Pietų Amerikoje, jos daug padės ir musų išeivijai: ji sustiprinta dvasia, Lietuvos vardas pakeltas Argentinios visuomenės akyse. Tai vis nuopelnas didžiojo Lietuvos dainininko Kipro Petrausko, kurio didelio talento ir pažinčių dėka gastrolės įvyko.

Tsb.

LIETUVOJE YRA 2,983 AKLŲ

Kaunas. — Svetimųjų valdžioje budami, mes savais aklaisiais reikiama susirūpinimo parodyti nepajėgėme. Tik nepriklausomybę atgavus ir mūsų akliedži susilaukė pirmos aklyjų mokomos įstaigos. 1927 metais Kaune buvo įsteigta aklyjų institutas. Greitai buvo įkurta ir Lietuvos akliedžiems globoti draugija, kuri, besirūpindama viso krašto aklaisiais, pradėjo rinkti apie akluosius žinias, suorganizuodama pirmą visuotinį aklyjų surašymą Lietuvoje.

Surašymą organizuodama, be aklyjų globojimo uždavinių ši draugija turėjo dar vieną nemažai svarbų tikslą: išaiškinti prigimto paveldėto akluo dažnumas krašte, sužinoti nuo ko daugiausia pas mus apatka, kaip plinta akumas tautybėmis, kuriam žmogaus amžius akumas daugiausia pavojingas,

AKRON

SMULKIOS ŽINELĖS

Šiose dienose iškėjo p-lė Eva Kazlauskaitė, duklė biznieriiaus Povilo Kazlausko. Vyra gavo Lenkų tautybės. Jos tėvas Kazlauskas yra „Dirvos“ skaitytojas, užlaiko alinę palei Goodyear lėktuvų stotį.

Pas „Dirvos“ skaitytoja p. Marę Tamošauskienę atsilankė jos sesuo p. Grybiene iš Chicago. Jai Akronas labai patiko, ir prie to gerėjasi Akrono gumų dirbtuvių darbininkų stipriu susipratimu ir laikymu si unijoje, kovojant su darbdaviais už darbininkų teises.

Buvus Clevelandietė veikeja ir gera Lietuvė, p. Ona Matulionienė, iškėjo su Akroniečiu K. Bartkaus, ir čia apsiņgyvus nepamiršta Clevelando: šiose dienose ji su savo vyru paaukavo Clevelando Lietuvių Kultūriniam Darželiui \$1. Bartkaus sesers duklė p. Julė Balsiūtė aukavo \$0c. Ignas Kiubikas 50c. Susidarė viso \$2. Pinigai bus perduoti Darželio valdybai.

Labai būtų gražu kad ir kiti Akrono Lietuviai kurie dar nėra prisidėję prie Clevelando Lietuvių Darželio parėmimo, pasirūpintų paskirti savo auką. Akroniečiai arti Clevelando gyvena ir turi progą nuvažiuoti ir tą Darželį aplankyti. Kalnas.

ŽAIBAS UZTRENKĖ. Šeštadienio vakare, Rugs. 15 d., jauna porėlė, vaikas ir mergina, išėję iš merginos namų pasivaikščioti, užėjus žaibams ir lietuvi, sustojo po dideliu medžiu kapinėse netoli jų namų. Žaibas trenkė į medį ir juos abu užmušė. Jų lavonai surasti tik už 48 valandų.

NAMINIO VYNO DARYTOJAMS

Daugelis moka ir mėgsta pasidaryti naminio vyno iš višokių uogų ir vynuogių. Federalės valdžios išdo departmento mokesčių skyrius praneša visiems tuo suinteresuotiems kaip galima pasidaryti ir turėti legalio vyno.

Pranešimas sako kad nelegališka darytis namie vynes pirma apie tai nepranešus valdžios įstaigai kad toks vynas bus namie daromas.

Valdžia paveltija pasidaryti naminio vyno iki 200 galonų į metus naminiam vartojimui, bet apie tai turi būti pranešta Michigan-Oho distrikto Alkoholio Taksų skyriaus viršininkui. Pranešimą galima padaryti laišku ar atvirute, pridodant savo pilną vardą ir antrašą ir pasiūniant šiuo antrašu:

Alcohol Tax Unit,
Bureau of Internal Revenue
Standard Building,
Cleveland, Ohio.

Vyno gamybos įstatymas numato gamybą sau suvartojimui namuose ir gamybą pardavimui. Kurie gaminasi vyna sau, iki 200 galonų leidžiama pasidaryti be jokio aptakdavimo.

Taigi, nerizikuokit pakliuti į bėdą: pasirengę darytis sau naminio vyno, praneškite apie tai čia nurodytu antrašu, tas nieko nekaštuoja.

Ši žinia paliečia visus Ohio ir Michigan valstijos gyventojus.

Šie visi duomenys būtina reikalingi norint organizuoti visame krašte planingą su akulumu kovą.

Pirmo visuotinio aklyjų surašymo duomenimis, Didžiojoje Lietuvoje įregistruota 2,983 akliedži, kurių 1,333 yra vyrai ir 1,650 motery. Tame skaičiuje iš prigimties akly rasta 99.

Per 1923 metų gyventojų surašėjimą taip pat buvo registruojama akliedži. Tuomet jų buvo užregistruota kiek daugiau, butent 3,129. Taigi per 12 metų akumas Lietuvoje yra kiek sumažėjęs. „L.A.“

„Dirvai“ išsirašyti nereikia laukti pradžios metų — dėkoti laiška \$2 ir „Dirva“ lankys jus iškart.

VIETINĖS ŽINIOS

Lietuvių Siuvimo Klesos Išstatymas May Co.

Siuvimo-mezgimo klesų narės, kurios susirenka Lietuvos salėje pirmadieniais nuo 7:30 vakare, turėjo savo mezginių parodą Metinėje Federalių Suaugusių Mokyklų dirbinių parodoje May Co. krantuvėje. Parodos globėja yra Mrs. Martha Lowe, mokytoja. Šių klesų nariai taipgi dalyvauja pamokose ketvirtadienio popiečiaus Sowinski Mokykloje, kur mokoma daryti naminius patiesalus, pamokos dykai.

Aštuoniolika Lietuvos lanko pilietybės ir Angliškos kalbos pamokas Lietuvos salėje pirmadienio vakarais, kur mokinia Henry Johnson. Kiti suaugę Lietuviai vyrai ir moterys prašomi atsilankyti. Kurie gali lankyti dienos pilietybės pamokas, prašomi ateiti į Sowinski mokykla, antradienį po pietų, nuo 1:30 val.

JŪ LIETUVOJE

Cipras Selickas, Suv. Valstijų karo veteranas, kuris Liepos 25 d. išvažiavo į Lietuvą, rašo „Dirvos“ redaktoriumi iš Kauno kad parvažiuo laimingai, turėjo gerą kelionę. Paviešėjęs Kaune pas brolių, išvažiavo į tėviškę, Svedasus.

KVICIEJA NASLAIČIUS SUSIEITI

Kun. John F. Gallagher, Parmadale Naslaičių Kaimelio kapeljonas, kviečia visus toje įstaigoje buvusius ir išauginčius asmenis atsilankyti tenai pirmadienį, Rugsėjo 7 d. Užkviečia kartu ir Louisville, Parmadale ir St. Vincencio naslaičių prieglaudės buvusius įniamius.

Pereitą metų buvo susirinkę į pasimatymą ir atnaujintą pažinčių suvirį poja tūkstančių tų įstaigu narių. Symet tikimasi dar daugiau. Garbės sveiču tą dieną bus Vysk. C. H. LeBlond, iš St. Joseph, Mo.

PILIEČIŲ KLUBO NAUJENYBIŲ VAKARAS

Praėjusį penktadienį Amerikos Lietuvos Piliečių Klubo „Fish Fry“, šokių ir naujenybių vakaras buvo vienas iš didžiausių ka kas matė, ir iš buvusiujų matėsi ir girdėjosi kad visi turėjo gerus laikus ir žadėjo buti Klube kas penktadienio vakara, mat, klube duoda gera kepta žuvis ir užlaiko gerą alų ir degtinę, o kainos pigiau negu kitur. Atsilankiusieji gi sueina visus savo pažįstamus ir turi gerą laiką.

Praeito penktadienio dovana \$2.50 laimėjo Andrius Urbšaitis. Dabar klausimas kam tas šio penktadienio dovana. Jei tas kurio vardas bus iššauktas 10 val. vakaro, neatsiras į tris minutes laiko, tai \$2.50 bus palikta kitam penktadieniui.

Iki šiam laikui jau yra arti 300 užsiregistravusių dalyvių. Ateikit ir jūs ir dalyvaukit ir turėkit good-time kartu su visais. Valdyba.

STATYBA PADĖJĖ

Clevelando srityje statyba padidėjo trigubai lyginant su pereinū metu statyba. Symet Liepos mėnesį išimta leidimų statybai už \$900,000 suma, pernai tą patį mėnesį buvo tik už \$326,700.

Smulkūs skelbimai „Dirvoje“, kaip tai namų pardavimas, išnuomavimas; krautuvijų išnuomavimas ar pardavimas, pajėškiojimai padėkos laiška, galima patalinti šia kaina:

HIPPODROME THEATRE

CHINA CLIPPER atvyksta į Clevelandą! Naujas dramatiskas oro paveikslas, CHINA CLIPPER, bus pradėtas rodyti Hippodrome Theatre, šeštadienį, Rugs. 22, su pažymiais artistais, k. t. Pat O'Brien, Beverly Roberts, Ross Alexander, Humphrey Bogart ir Marie Wilson.

Šį veikalą parašė Commander Frank Wead, kuris neseniai sužavėjo visus savo kuriu CEILING ZERO. Šis naujas veikalas yra žavėtinis dar negu tas kurį jau matėt.

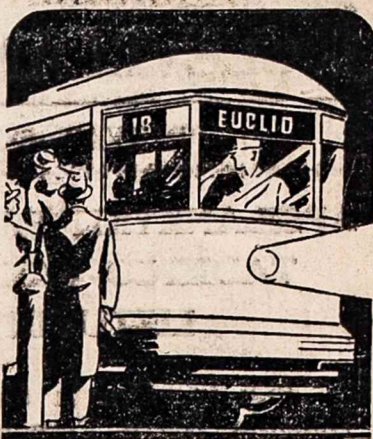
Turinis apima pavienį skridimą karo lakūno Pat O'Brien, kurio tikslas yra įsteigti oro kelią per vandenyną. Jis apšaukiamas ir bepročiu ir susiduria su daugybe kliūčių, tačiau tikslą atsiekia. Net jo žmona jo nuo to užsibrėžimo nesulaiko.

Paveikslas baigiasi dideliu laimėjimu žmogaus prieš visą kltutis. Prie šio įdomaus paveikslu, Hippodrome dar duota puikių priedinių programą žinių, juokų ir kitokių įdomybių.

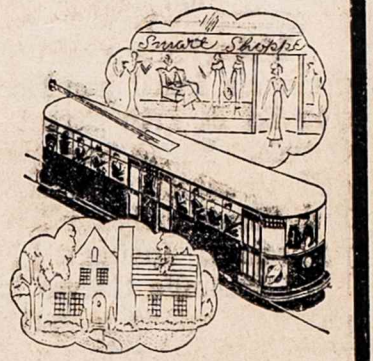
Kas patina „Dirva“ — tas patina apšvieta.

VISOKIOS APDRAUDOS-INSURANCE reikalais kreipkitės pas mane Gyvysties apdraudai (Life Ins.) patelefonuokit del paaiškinimų Apdraudžiū namus nuo ugnies, tornados, taipgi namų baldus ir automobilius; prie to apdraudžiū nuo sužeidimų ir parupinu kitokių apdraudai. Jeigu baigiasi jūsų apdraudai ant namo ar kitko, duokit man ją atnaujinti.

C. F. Petraitis
6702 SUPERIOR (viršuje)
Telef. HEnd. 5699

TRANSPORTACIJA VISADA YRA PARODOJE CLEVELANDE

Clevelandiečiai Mato ir VAZNEJA parade Moderninės Transportacijos Kasdien visa yra. Priešakije visų jų Bebegis Tramvajus — Mokliška Apšvietas, Sildomas ir Vėdinamas. Paskui juos seka Greiti Motoriniai kočai — Paskutinis Zodis Patogumo ir Saugumo. Tnoj po jų Seka Didieji Gatvekariai. Keliu žinovų skaitomi Kaip Greiciausi ir Puikiausi Visoje šalyje. Kada Vėl nuyksit į Ekspoziciją pamatykit „The Parade of The Years“, Perstatymą kuris gyvai Atvaizdina kaip toli mes Nvėjom moderniškoje transportacijoje Visai Trumpu laiku. Tada išgyk sau Savatinį Pass — matysi kaip Toli gali nukelauti Moderniška gatvine Transportacija už tiek biski.

Kam važiuoti per „Expo“ trafiką? Galit išvengt susigrudimo, Nuvažiuot ten greičiau Gatvekarium ar busu.

Garsūs Vardai Atėjo į Meno Muzejų

Piešiniai Rubens, Titian, El Greco, Millet, Corot, Gauguin, Renoir, Bellows, Sargent, Whistler, Raphael — vardai kurie sukėlia pagarbą tikrų meno mylėtojų — yra tarp žymiu piešėjų paveikslų išstatytu 20-se Sukaktuvėse Clevelando Muzejuje. Daugybė šių garstųjų piešinių pirmiau nebuvo išstatyti Amerikoje viešai, ir gal but nebus daugiau išstatyta tokiu puiki kolekcija kaip ši. Muzejų galima lengvai pasiekt Euclid Avenue gatvekarium arba Hough Avenue bebegiu tramvajum.

Prielankumo Kampelis
(iškirpta iš Cleveland Plain Dealer)

„Merginos krybėlė vėjas išnešė iš automobilio ir nunešė į keliu einančio gatvekarium. Motormanas sulaiškė karą, išlipo ir išvadavo skrybėlę iš po ratu. Jo numeris yra 2-231 ir karo numeris 4093.“

Fare Play EDITOR

CRADLE PHONE
Now 15¢
was 25¢

Dabar kaštuoja tik 15 centų į mėnesį turėti patogumą šio lopsinio telefono. Šie kaštai pasibaigs kada jūs sumokėsit išviso \$5.40. Jeigu jūs dabar turit cradle telefoną, arba pirmiau turėjot, mokėstys kokius už jį esat sumokėję praeityje bus priskaityti prie šios sumos.

AR TURIT TELEFONO PRATEŠIMĄ?

Ši nauja kaina duoda jums progą turėti du cradle telefonus už biskutį daugiau negu pirmiau mokėjot už vieną. Kada tiek mažai kaštuoja, kodėl nepaduoti mums savo užsakymą šiandien? Telefonu pašaukimas musų biznio ofiso atliks tai geitu laiku.

The Ohio Bell Telephone Co.

HE'S USING MOTOR-MATCHED PENNZIP GASOLINE A PENNZOIL PRODUCT

1 GET EXTRA MILES FROM EVERY GALLON

THE COLUMBIA REFINING COMPANY CLEVELAND, OHIO

CLEVELAND RAILWAY COMPANY

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

"DIRVA"—6820 Superior Avenue, ENd. 4486—Atdara vakarais

APŠILANKYKIT PASAULIO GATVĖSE ŠEŠTADIENIO VAKARĖ — PAMATYKIT LIETUVIŠKĄ PROGRAMĄ

Štai ir atėjo ta diena — šio šeštadienio vakarė, Didžiųjų Ežerų Parodoje, Pasaulio Gatvėse, didelėje viduryje aikštės įrengtoje scenoje, atsibus "Dirvos" Lietuviškas programos, kurio tikslas yra parodyti dalyviams svetimtaučiams Lietuvių šokių, dainų ir muzikos. Pirmas programos prasidės apie 6:30 vakaro, ir vėliau vakarė bus tas pats programos pakartojama, kad galėtų matyti vėl nauji suėję Pasaulio Gatvių lan-kytojai. Lietuviai pasistengkit aplankyti parodą ir šį programą — viskas už tą pačią įžangą.

Lietuviams norintiems patekti į Pasaulių Gatves geriausia ineiti per East 9th Street vartus ir eiti tiesiog iki E. 17th Street — ten ir yra vartai į Pasaulių Gatves. Kurie nori patekti tiesiog į Pasaulio Gatves gali atvažiuoti automobiliais arba pėksti daėti ties E. 17th Street ineiga ir ten ras Pasaulio Gatvių vartus tuoj po dešinei. Ineinant į Parodą reikia mokėti 50c. ir pas-kuo į Pasaulio Gatves kaštuoja vėl 25c. Taigi reikalin- ga ir patartina įsigyti tikičius iškalno "Dirvos" admi- nistraciją, kuriais už 50c įleidžiama per abu vartus.

Ateikit, įsigykkit sau tu tikiėtų po 50c ir vienu va- karu aplankysit Pasaulio Gatves ir visą Parodą — ga- lėsit išeiti per didžiąją ineigą, kuri randasi tarp City Hall ir County Court House. Tokių budu bus atlikta visas Parodos maršrutas.

Pasaulio Gatvėse rasit dvi Lietuviškas bakužes — jas būtina aplankyti. Kiti Lietuviai ima ir nepatai- ko ten nueiti, arba kiti praena pro šalį. Jos labai aiš- kios, ir jose rasit sau pažystamus žmones. Eidami Pa- saulio Gatvėse laikykites po dešinei ir už trijų minu- tų prieitis Lietuviškus namus. Jie stovi prieš Alpu kal- nus. Ten galima sustoti pasilsėti, užsikąsti, išigerti.

Lietuvišką programą išpildys šie solistai: Bronė Rasiūtė ir Norbertas Skirbantas; muzikantai — Jo- nas Drasutis, Alfonsas Krakauskas ir Petras Slauta; programo vedėjas — Petras Luiza; šokikai — Jaunoji Birutė, vadovystėje Onos Karpinės; "Dirvos" redak- torius pasakys trumpą kalbą apie Lietuvius.

Programų pertraukoje visi dainininkai ir muzikan- tai koncertuos prie Lietuviškų bakužių.

Parodos Vietoje bus

Puikus Parkas

Clevelandas iki šiol buvo ži- nomas tuo kad turėjo šlykš- čiausios išvaizdos miesto pa- cęrijį iš visu kitu miestu Di- džiųjų Ežerų pakraščiais.

Dabar sumanyta, tą žaidzą pašalinti. Siuloma visa dabar Didžiųjų Ežerų Parodos užim- tą ir išdalintą paežerio plotą paversti gražiu parku. Visas tas plotas tapo išgrąžintas ir tik su mažu darbu bus galima paversti parku.

Dabar jau viešu darbu dar- bininkai nutiesė ilgoką dali kelio paežeriu, apie ką miestas per daugybę metų svajojo. Ta- kelia norima padaryti gražiu bulvaru, nušviestu kaip prie- dera ir apdotti medžiais ir žo- lynais.

Prie to norima užkirsti ke- lią dirbtuvėms leisti įvairų už- terštą vandenį ir kitokias iš- matas į Cuyahoga upę ir eže- rą, tuomi apšvarinant pakraš- čio vandenį.

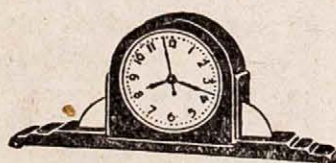
STONIS RESTAURANT

Didžiausia ir Gražiausia LIETUVIŠKA VALGYKLA Duodate į stalą skaniausius valgius ir visokių legališkus GERIMUS. 6824 Superior Ave.

Skaitykit ★ Skaitykit "Dirvos" Administracijoje galite gauti šiuos laikraščius. "VIENYBĖ", "MARGUTIS", "TAUTA" ir laikraščių iš Lietuvos pavieniais numeriais.

I. SAMAS JEWELRY

6704 Superior Avenue

VISAIS TAIS REIKALAIS LIETUVIAI PRASOMI KREIPTIS ŠION KRAUTUVĖN.

AUKOS DARŽELIUI

Per "Dirvą" J. M. Kudžius \$1.00 Adomas Viakteris 1.00 O. ir K. Bartkai 1.00 Julė Balsiūtė .50 Ignas Biubikas .50

Per Florence Alekna: A. Slažas \$1.00 A. J. Waiwood 1.00 Juozas Waiwood 1.00

GELBSTI DARŽELIUI Darželio darbų baigimui pri- trukus pinigų, du vietas žino- mi biznieriui padarė Darželio Sąjungai paskolas sekantys: Kazys Obeliemis \$300.00 N. A. Wilkéis 100.00

Darželyje Galės Buti Draugijų ir Asmenų Medžiai

Kaip numatoma, Lietuvių Darželyje galės turėti savo at- minčiai medžius ar gėlynų krū- mus Clevelando arba kitų kolo- nių Lietuviškos draugijos ar- ba organizacijų kuopos.

Netrukus Darželio valdyba pa- rūpins Darželio gėlynų ir me- džių sodinimo planą, iš kurio norintieji galės pasirinkti sau medelį ar krūmyną ir už jį už- mokėti maždaug kiek jis kaž- tuos, ir tas bus tos draugijos ar kuopos atminties medis arba krūmas.

Draugijos prašomas tą daly- ką aptarti ir įgaluoti savo val- dybas susižinoti su Darželio valdyba pasodinimui savo at- minčiai kokio nors augalo Dar- želyje.

Clevelandiečiai Kitur

Jurgis ir Julė Salasevičiai ir Petronėlė Stankevičiūtė, plačiai važinėja rytinių valstijų mie- stuose. Iš Wilkes-Barre nuyko į Philadelphia, iš ten gi at- sidūrė Baltimorėje, kur, rašo, gatvėje ko tik neužvažiavo au- tomobiliu ant buvusio Clevelan- diečio, Adv. N. Rastenio. ... Tai buvo nuostaba ir jiems ir P. Rasteniui taip netikėtai su- sidurti gatvėje.

Iš Baltimorės nuvažiavo į Washingtoną, apsilankė Lietu- vos Pasuntinybėje. S. Dubauskaitė su tėvu A. Dubausku lankėsi Indianapo- lis, Ind.

SPALIŲ 9-TOS MINEJIMO REIKALĖ

Prieš porą mėnesių, lankan- tis Clevelande Vilniui Vaduo- ti Sąjungos delegatui V. Už- daviniai susidarė laikinios vie- tos VSS skyriaus komitetas. Štai jau artinasi Spalių 9-ta, kurią kas metai Clevelandie- čiai mini. Salė tam tikslui jau užimta sekmadienį, Spalių 4 d. Reikia tam paminėjimui rengtis. Todėl prašomi atsi- lankyti į pasitarimą tie kurie apsiėmė ir laikinūkomiteta ir šiaip vietos draugijų atstovai sudarymui bendro paminėjimo rengimo komiteto.

Susirinkimas bus trumpas, sekmadienį, Rugs. 23 d., tarp 12 ir 1 val. dienos. Pasitarė ir pasiskirstė darbai galėsim važiuoti kur kas pasirengę. Susirinkimas bus Stonio vai- gykloje, viršuje. Kviečia Laikinas Komitetas.

NORINTIEMS TAPTI PILIEČIAIS

Lietuviai privalo neatsilikti nuo patapimo Amerikos pilie- čiais, nes tie gaus ir senatvės pensijas ir kitokių piliečiams prieinamus gerumus.

"Dirvos" krautuvėje galima gauti Angliškai ir Lietuviškai pagamintų knygelę pamoki- nančių piliečiams reikalingus dalykus, ir "Dirvos" agentūra pagelbsti surasti laivo vardus ir įvažiavimo dienas tiems ku- rie to neatsimena. Kreipkitės tuojau visi tie kuriems reika- linga tokia pagalba.

LANKĖSI DAYTONIEČIAI

Poni Žilinskienė, su savo dukterimis Elena ir Juze ir su- num Jurgiu, iš Daytono, pra- leido keleta dienų pas pp. Kar- pavičius, Bedford, Ohio, Cle- velando priemiestyje.

VAŽIUOSIT LIETUVON? — kreipkitės į "Dirvos" Agentūrą 6820 Superior Ave. Cleveland.

THE RISE OF CLEVELAND

DUE TO POPULAR REQUEST WE ARE GOING TO GIVE YOU A BRIEF OUTLINE OF THE GROWTH OF CLEVELAND

In 1796 Moses Cleveland founded Cleveland on the shores of Lake Erie at the mouth of the Cuyahoga River. Cleveland then was a vil- lage "under the hill". The vil- lage grew slowly but in 1810 it had some 300 inhabitants.

In 1834 the opening of the Ohio Canal helped Cleveland to be re- cognized as a port and this caused a great increase in population. In 1836 Cleveland was incorporated as a city and by 1850 it had a popu- lation of 18,000 and ranked 37th in size in the country. In 1840 the Cleveland Board of Education decided they needed schools so they built two schools enrolling 200 pu- pils. At present Cleveland has 141 Elementary schools, 93 Junior Highs, 143 Senior Highs, 13 Convents and Orphanages and 3 famous Colleges.

In 1859 the first street railroad was built because of the increasing demand for better and faster traf- fic. In 1871 the earliest Lithuan- ian settlers came here and in 1905 1907 another group came. At the present time there are about 20,000 Lithuanians living in Cleveland. In 1884 Cleveland put out the first electric car in the world. The de- velopment of Shaker Village in the year 1905 added to the expansion of Cleveland.

Cleveland has an enviable repu- tation of being a Convention City. This is chiefly due to its huge halls such as the Public Hall which has a seating capacity of 13,000. In 1924 the National Republican Con- vention was held here and now again the Republicans chose Cleve- land to hold their 21st National Convention.

No city in America has a finer park and boulevard system than the city of Cleveland. We have 20 public parks and 50 miles of paved boulevards covering 2,420 acres of colorful and very picturesque scen- ery.

Various kinds of buildings had to be built and the cost of erection was about \$70,000,000. These buildings helped greatly in making Cleveland a busy center as it is today. Two buildings in Cleveland are very im- portant. The School of Medicine which occupies the largest building for study of Medicine under a single roof in the world, and on 9th and Euclid the Union Trust Bldg., which contains the largest banking room in the world.

In 1935 the Seventh National Eucharistic Congress was held in the immense stadium located on the lake front.

This summer the Great Lakes Exposition promises to be even a bit greater than the World's Fair in Chicago. — 1933-34. At present Cleveland has a population of ap- proximately a million people and its the national center of one of the most prosperous spots in the United States.

Amelia Zilen.

"Dirva" dabar yra pigiausias darbininko luoslaikio draugas, platinkit ją tarp savo draugų.

THE FRENCH IN LITHUANIA

By P. W. URBAN

The French have been just as devastating in Lithuania as the Germans. Under their merciless leader Bermond the Germans work- ed havoc with the Lithuanians and the two years of their occupation of Lithuania is known as The Two Years of Shame which is not a very pleasant thing in the relations be- tween nations. In the cultural re- cord of mankind all such atrocities stand out most conspicuously and no amount of partiality exhibited by the historians of the offending nations will ever conceal their very wrong doings.

Napoleon had so ravaged Lithu- ania that his memory will be well preserved in Lithuanian tradi- tions for a long time. He is an in- delible "Black Figure" as Henry VIII in the minds of the Lithuan- ians who enunciate his name not as the Hindus recall Alexander by "Iskander", but in its fullness — Napoleonas.

There is an interesting anecdote concerning Napoleon. His poor — "Grand Armeé" could not contend with the great cold they experienc- ed in their march on Moscow. It so happened that one of his high officers was being driven into a vil- lage from some outlying district. The village appears to have been Krosna, in Lithuania. He sat for some time, scantily clad, in the back of an old ramshackled farm wagon. To keep his hands warm this officer was seen to sit upon them. When that lost its powers of warmth he placed his hands in- side his trousers, hoping that the increased heat of his body would suffice. But that, too, failed, and as a last expedient he placed his fingers inside his mouth, but that soon failed to combat the extreme cold. Upon arrival at their destina- tion, the poor fellow was found dead — frozen.

There is a stone marker near Vil- nius which reads on one side: "Na- poleon passed this way in 1812 with 400,000 men". The other side reads: "Napoleon passed this way in 1812 with 9,000 men". In 1934 there appeared in the "New York Times" (Sept 187) an illustration accompanying a review of a book dealing with prisoners of the World War, titled "French Hostages Interned in a Lithuanian Barn." I presume those Frenchman had a hand in the Klaipeda em- broglio, and fell prisoners to the Lithuanians when they regained the city of Klaipeda and connected it to its natural hinterland.

DIRVA ENTERTAINMENT SATURDAY - AUG. 22nd

LAST CALL folks, the show must and will go on regardless of how many people will be in at- tendance. A show of music, danc- ing, and novelty acts.

If you plan to visit the great Great Lakes Exposition and the Streets of the World, representing all foreign groups make it worth your while by attending — Aug. 22nd in the evening, leaving the Lithuanians "hold the spotlight", for one evening at least.

A. WIRBICKAS užlaiko gražią užėgą

ALINĖ IR VALGYKLĀ Penktadienio vakarais duodama skanios žuvies. 17320 St. Clair Avenue Kampas E. 174th St.

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENĖ — Laisnuota Laidotuvių Direktorė) Visiems Lietuviams norintiems naudoti mūsų kambarius leidžiame dykai. I Lietuviai kreipdamiesi reikale prie manęs apturėsit teisingą pataravimą; manėgus, simpatiškas, greit- tas ir geresnis patarnavimas už kitų. Vežimai ligo- nių pervežimui ir iš ligo bučių. Kainos sąžini- gos. Žemiausia kaina už palaidojimą, sulyg jusų pa- siirinkimo. Reikale telefonuookit.

Lithuanian Funeral Home 6621 Edna Avenue ENdicott 1763

REIKALE VISOKIOS APDRAUDOS Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų p- tirtas Informacijas ir praktiškos patarimus reikale vi- sokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todėl pi- miau šaukite mus negu ugniagesius (firemonus). Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuvių Real Estate ir Apdraudos Agentura P. P. MULIOLIS 6606 Superior Ave. Cleveland HEn. 6729

A KRON

Knowsy Knoos BY SUPER SNOOPER

MA-AA, that man's here again. Who? Why the Super-Snooper, your Rubbertown eyepiece. You probab- ly thought that I had passed out — I mean just out of your lives. Well, temporarily I had, but now I'm back again after my much needed rest, snooper than ever. And boy you certainly have to be on your toes nowadays to pick up anything worth while to write about, that is in Akron.

But that's the way I like it, the tougher the better. Then again maybe everyone has begun to live an angelic life simply because the Knowsey Knoos was off the air. They probably didn't want to waste their efforts because they knew darn well that it wouldn't get into print if they had to depend upon the Shadow or K. J. M. for a little bit of publicity. But I'm back again so just relax and let yourself go and I'll be sure to let the rest of the world hear about it. However, this week the column will be void of snoops, not because I don't have any, but just because I merely want to take up this space and your time to send forth my greetings, salutations and warnings. But in closing, I've got a couple of red hot snoops that I just must get off my chest, and here they are:

DID YOU KNOW — That Miss Bernice Alekna is no longer a Miss but a Mrs? Yessir it all happened very suddenly dur- ing the middle of last week.

DID YOU KNOW — That Eva (Crosier) Kazlowsky has one foot on the altar? Well don't be surprised if its Mr and

FRANK DIMŠA

LIETUVIS PLAUKŲ KIRPEJAS Kerpa Vyrams, Moterims ir Vaikams. Geras Patarnavimas. 1309 ADDISON RD. Prie Superior ave.

DABAR LAIKAS APTAISYTI STOGUS ir Atlikti Kitus Namų Aptaisymus

Pasiroškite sutikti rudenį ir žiemos šaltą orą apsi- rūpindami savo namų aptaisymu išlauko. Kam alkšot pi- nigus lopymais senų stogų? — Duokit uždengti tvir- tom naujom "shingles", kurios laikys iki jusų namas stovės. Darbas ir medega garantuota. Duodu lengvais išsimokėjimais.

The Home Owners Service Company

HEnderson 3842 7313 Myron Ave. Lietuvius — J. W. Graff — Savininkas

Galutinis Išpardavimas

VYRIŠKŲ VASARINIŲ REIKMENU

Vyrams ir Vaikinams Vraudinės Skrybėlės 59c Polo Marškiniai 79c Rayon ir Celenaze Megsti 2 už \$1.50 VIENAS RINKINIS skalbiamų Kaklaraiščių 9c SKALBIAMOS Kelnės \$1.39 ir VYRIŠKOS GRAŽIOS išanksto sutrauktos \$1.89 Kojinės 15c. 7 pr. už \$1 GRYNOS VILNOS VASARINĖS Kepurės -19c Maudymosi kelnės 97c

Krautuvės atdara kas vakaras iki 8 valandos

THE KRAMER & REICH CO.

7002 Superior Ave. Kampas Ciddings Rd.

P. J. KERSIS

1430 STANDARD BLDG. Kampas St. Clair ir Ontario Ofiso Telef. MAin 1773 Namų KEnmore 4740-W.

Norėdami pigiai pirkti namus bent kurioje miesto dalyje ar pa- šalinuose miesteliuose, kreipkitės pas mane, gausit už pigiausią kainą. Taipgi įvairios apdraudos-insurance reikaluose gausit ge- riausį patarnavimą.

Perku ir parduodu bankines knygeles, sutaisau paskolas del pir- mo mortgage. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreip- kitės į mane telefonu arba asmeniškai.

WILKELIS FUNERAL HOME

Licensed Funeral Director 6522 Superior Avenue

NORINTIEMS PASARVOTI KAMBARIS NEMOKAMAI Palaidojimo kaštai priklauso nuo šeimos išgalės ir noro. Vienok mūsų patarnavimas, užjauta ir prielankumas yra visiems lygus, be atsisveļimo į kaštus.

Patarnavimas greitas, aukščiausios rūšies ir visais atžvilgiais moderniškas.

HEnderson 9292

Mrs. even before you get a chance to read this.

DID YOU KNOW — That one of the A.L.S.C. some- what recent newlyweds are ex- pecting a visit from the stork — soon?

DO YOU KNOW — What happened to the ALSC — Akron Lithuanian Social Club? Wal I do. So just stick around and maybe I'll tell you.

Skelbimai "Dirvoje"

50c už vieną kartą 3 kartus už \$1.00

DIDELĖ LIETUVIŠKA VAISTINĖ

C. Pakeltis Pharmacy 1117 E. 79th Street (Kampas Pulaski Ave.)

Šioje vaistinėje užlaikom vi- sokias namines ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai nuo aštriojo užsienėjusio Reumatizmo, nuo visokių žai- dų, dedervinių, nevirškinimo vi- durių, užkietėjimo vidurių, ko- sulio, kataro, lytiškų nusilpnė- jimų, visokių lytiškų ligų, ner- viškumo, nemigės ir visokių ki- tokių ligų.

C. Pakeltis Aptieka

1117 E. 79 St. Cleveland, O. Telef. ENd. 8533 ENd. 8534 Aptieka atdara 7 dienas savaitėje

EVA'S Dry Cleaning

Senas Drapanas padarom kaip naujas, išvalom ir sutaisom.

Vyriški Siutai ir Topcoats išvalyti, suprosyti už 85c. Moteriškos dresės — 95c.

EVA PETRAITIS

6702 Superior Ave. Telef. HEnderson 5699